

Plan Ewaluacji

Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Spis treści

Indeks skrótów	3
1. RAMOWY ZAKRES PLANU EWALUACJI	4
1.1 GŁÓWNE CELE I ZAŁOŻENIA PLANU	4
1.2 ZAKRES PLANU EWALUACJI W LOGICE PROGRAMU FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA PODLASKIEGO 2021-2027	7
1.3 PRZESŁANKI MAJĄCE ZNACZENIE DLA KONCENTRACJI DZIAŁAŃ EWALUACYJNYCH	10
1.4 OPIS PLANOWANEJ WYMIANY DOŚWIADCZEŃ POMIĘDZY INSTYTUCJAMI SYSTEMU WDRAŻANIA	11
2 ORGANIZACJA PROCESU EWALUACJI	12
2.1 PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W PROCES EWALUACJI FEDP 2021-2027	12
2.2 SPOSÓB PRZEPROWADZENIA EWALUACJI, TYP REALIZOWANYCH BADAŃ ORAZ ZAPEWNIENIE FUNKCJONALNEJ NIEZALEŻNOŚCI EWALUATORÓW	16
2.3 BUDOWA POTENCJAŁU UCZESTNIKÓW EWALUACJI, W TYM W SZCZEGÓLNOŚCI JEDNOSTKI EWALUACYJNEJ	17
2.4 STRATEGIA UPOWSZECHNIANIA I WYKORZYSTYWANIA WYNIKÓW BADAŃ ORAZ DZIAŁANIA WZMACNIAJĄCE WYKORZYSTANIE EWALUACJI W PROCESACH DECYZYJNYCH.....	19
2.5 ZASOBY FINANSOWE NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PLANU EWALUACJI	21
2.6 SPOSOBY I MECHANIZMY ZAPEWNIENIA WYSOKIEJ JAKOŚCI DZIAŁAŃ EWALUACYJNYCH ...	21
3 SPIS PLANOWANYCH BADAŃ EWALUACYJNYCH	22
3.1 BADANIA EWALUACYJNE SYSTEMOWE/HORYZONTALNE.....	22
3.2 EWALUACJE OBSZAROWE W ZAKRESIE POSZCZEGÓLNYCH PRIORYTETÓW.....	25
4 HARMONOGRAM REALIZACJI PLANU EWALUACJI	45

Indeks skrótów

Rozporządzenie Ogólne	<i>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej</i>
Rozporządzenie EFS+	<i>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013</i>
UP	<i>Umowa Partnerstwa</i>
SOR	<i>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i>
KPP	<i>Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej</i>
LWK 2021	<i>Lista Wspólna Wskaźników Kluczowych 2021-2027 EFS+</i>
Wytyczne	<i>Wytyczne dotyczące ewaluacji polityki spójności na lata 2021-2027, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej</i>
SRWP 2030	<i>Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030</i>
Program/FEdP 2021-2027	<i>Program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027</i>
EFRR	<i>Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego</i>
EFS+	<i>Europejski Fundusz Społeczny Plus</i>
Plan	<i>Plan Ewaluacji Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027</i>
OSI	<i>Obszar Strategicznej Interwencji</i>
RLKS	<i>Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność</i>
ZIT	<i>Zintegrowane Inwestycje Terytorialne</i>
IIT	<i>Inne Instrumenty Terytorialne</i>
KE	<i>Komisja Europejska</i>
MFIPR	<i>Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej</i>

KJE	<i>Krajowa Jednostka Ewaluacji w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej - centralna jednostka odpowiedzialna za koordynację procesu ewaluacji polityki spójności</i>
ZSEPS	<i>Zespół Sterujący Ewaluacją Polityki Spójności – koordynowany przez Krajową Jednostkę Ewaluacji w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej</i>
IK EFS+	<i>Instytucja Koordynująca Europejski Fundusz Społeczny Plus</i>
IZ FEdP	<i>Instytucja Zarządzająca Programem Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027- Zarząd Województwa Podlaskiego</i>
UMWP	<i>Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego</i>
JE	<i>Jednostka Ewaluacyjna Instytucji Zarządzającej FEdP 2021-2027 (Funkcję Jednostki Ewaluacyjnej pełni Referat Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego)</i>
ROT	<i>Regionalne Obserwatorium Terytorialne (umiejscowione w Departamencie Rozwoju Regionalnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego jako referat)</i>
KM	<i>Komitet Monitorujący Program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027</i>
GSE	<i>Grupa Sterująca Ewaluacją Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027</i>
SWR	<i>System Wdrażania Rekomendacji</i>
PIFE	<i>Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich</i>

1. RAMOWY ZAKRES PLANU EWALUACJI

1.1 GŁÓWNE CELE I ZAŁOŻENIA PLANU

Głównym celem Planu ewaluacji Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 jest zapewnienie właściwej organizacji procesu ewaluacji Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 oraz stworzenie ramowego zakresu badań ewaluacyjnych w cyklu realizowanej interwencji, uwzględniającego specyfikę tematyczną badań oraz kluczowe momenty zapotrzebowania na wyniki badań. Zaplanowana ewaluacja będzie odpowiadała na potrzeby informacyjne decydentów i interesariuszy odpowiedzialnych za projektowanie i wdrażanie interwencji publicznej.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ogólnym, w celu poprawy jakości wdrażania programów przeprowadza się ewaluację programu pod kątem co najmniej jednego z następujących kryteriów:

- skuteczności,
- efektywności,
- trafności,
- spójności i unijnej wartości dodanej.

Ewaluacja może również obejmować inne, odpowiednie kryteria, takie jak np. poziom włączenia społecznego, niedyskryminację i widoczność.¹

Zgodnie z Wytycznymi², głównym celem działań ewaluacyjnych jest tworzenie merytorycznych przesłanek dla ulepszenia interwencji publicznych realizowanych w ramach polityki spójności. Ulepszenie interwencji publicznych oznacza podnoszenie ich trafności, skuteczności, efektywności i użyteczności, w odniesieniu do potrzeb oraz wyzwań społeczności objętych polityką spójności oraz wzrost jej zasięgu oddziaływania i widoczności. Ulepszenie interwencji obejmuje również ich zharmonizowanie z innymi działaniami rozwojowymi oraz wzmacnianie unijnej wartości dodanej.

Plan ewaluacji sporządzono dla Programu FEdP 2021-2027 na cały okres programowania. Stwarza to możliwość strategicznego podejścia do oceny wdrażanej interwencji i generowania rzetelnej wiedzy, popartej dowodami.

Realizacja Planu ewaluacji podlega monitorowaniu przez Komitet Monitorujący Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 oraz Krajową Jednostkę Ewaluacji. JE zobowiązana jest do raportowania wyżej wymienionym podmiotom postępów z realizacji Planu.

Plan ewaluacji został przygotowany w oparciu o zapisy rozporządzeń unijnych i dokumentów strategicznych. Lista dokumentów regulujących proces ewaluacji polityki spójności w perspektywie 2021-2027 obejmuje:

1) akty i wytyczne szczebla unijnego i krajowego:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.³;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. (EFS+);

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013.

² Wytyczne dotyczące ewaluacji polityki spójności na lata 2021-2027, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Warszawa, 24 sierpnia 2022 r., Podrozdział 1.2.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.

- Commission Staff Working Document. Performance, monitoring and evaluation of the European Regional Development Fund, the Cohesion Fund and the Just Transition Fund in 2021-2027⁴;
- Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej⁵;
- Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce⁶;
- Wytyczne dotyczące ewaluacji polityki spójności na lata 2021-2027, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej;
- Wytyczne dotyczące monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej⁷;
- Samoocena spełnienia warunku, skuteczne stosowanie i wdrażanie Karty Praw Podstawowych w Polsce⁸;

2) kontekst specyfiki i założeń dokumentów regionalnych:

- Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030⁹;
- Program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027¹⁰;
- Plan rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o inteligentne specjalizacje województwa podlaskiego 2021-2027+¹¹;
- Regionalny plan transportowy województwa podlaskiego na lata 2021-2027 (z perspektywą do 2030)¹².

W ramach przygotowania i prowadzenia ewaluacji FEdP 2021-2027 zostanie zapewniona zgodność z prawami i zasadami wskazanymi w Karcie Praw Podstawowych UE, w szczególności z prawem do ochrony danych osobowych, równości kobiet i mężczyzn, niedyskryminacji, integracji osób z niepełnosprawnościami, ochrony środowiska¹³.

Biorąc pod uwagę moment przeprowadzania ewaluacji, Plan uwzględni **ewaluację on-going (bieżącą)**, przeprowadzaną podczas realizacji interwencji publicznej, której celem jest ocena

⁴ COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT Performance, monitoring and evaluation of the European Regional Development Fund, the Cohesion Fund and the Just Transition Fund in 2021-2027, Brussels, 8 lipca 2021 r.

⁵ Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej, 2012/C 326/02, Dz.U. C 202 z 7.6.2016.

⁶ Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Warszawa, 30 czerwca 2022 r.

⁷ Wytyczne dotyczące monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Warszawa, 12 października 2022 r.

⁸ Samoocena spełnienia warunku, skuteczne stosowanie i wdrażanie Karty Praw Podstawowych w Polsce, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Warszawa, 15 maja 2023 r.

⁹ Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030, przyjęta Uchwałą Nr XVIII/213/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r.

¹⁰ Program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027, zatwierdzony przez Komisję Europejską 7 grudnia 2023 r., nr decyzji wykonawczej C(2022) 8892, przyjęty przez Zarząd Województwa Podlaskiego Uchwałą Nr 311/5776/2022 z dnia 16 grudnia 2022 r.

¹¹ Plan rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o inteligentne specjalizacje województwa podlaskiego 2021-2027+, przyjęty przez Zarząd Województwa Podlaskiego Uchwałą Nr 236/4257/2021 w dniu 24 listopada 2021 r.

¹² Regionalny plan transportowy województwa podlaskiego na lata 2021-2027 (z perspektywą do 2030), przyjęty przez Zarząd Województwa Podlaskiego Uchwałą Nr 250/4509/2022 z dnia 10 lutego 2022 r.

¹³ Samoocena spełnienia warunku..., str. 23.

dotychczasowych działań, **ewaluację ex-post**, przeprowadzaną po zakończeniu realizacji interwencji publicznej, której zadaniem jest podsumowanie i ocena jej przebiegu oraz efektów. Rekomendacje z ewaluacji ex-post służą planowaniu wsparcia w kolejnej perspektywie finansowej. Jednostka ewaluacyjna będzie mogła realizować również ewaluacje nieujęte w Planie, tzw. ewaluacje **ad hoc**. Ewaluacje takie mogą być realizowane w sytuacji wystąpienia wcześniej nieprzewidzianej potrzeby informacyjnej. Ewaluacje ad hoc nie muszą być uwzględniane w trakcie aktualizacji Planu.

Wszystkie powyżej wymienione założenia procesu ewaluacji wskazują, że kluczowe jest jego precyzyjne zaplanowanie w odniesieniu do potrzeb informacyjnych, posiadanych zasobów i czasu, odpowiednie zaplanowanie danych niezbędnych do realizacji badań oraz odpowiednie zaplanowanie odnośnie terminów i tematów badań ewaluacyjnych, koniecznych do realizacji, wynikających z zapisów dokumentów unijnych i krajowych dotyczących realizacji polityki spójności.

Plan ewaluacji uwzględnia następujące, **obligatoryjne** badania ewaluacyjne, dotyczące działań prowadzonych w ramach perspektywy finansowej 2021-2027¹⁴:

- Ewaluację bieżącą kryteriów i systemu wyboru projektów programu. Ewaluacja uruchamiana jest nie później niż dwa lata od decyzji KE o zatwierdzeniu programu (tj. do 7 grudnia 2024 r.);
- Ewaluację wpływu wdrażanego programu. Do jej przeprowadzenia JE zobligowana jest przynajmniej raz podczas okresu programowania. Ewaluacja może obejmować swoim zakresem kilka lub wszystkie priorytety. Niniejszy Plan zakłada ewaluacje wpływu poszczególnych obszarów interwencji FEdP 2021-2027. Badania muszą być zakończone nie później niż 30 czerwca 2029 r.

1.2 ZAKRES PLANU EWALUACJI W LOGICE PROGRAMU FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA PODLASKIEGO 2021-2027

Program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 (FEdP) jest jednym z narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030. Program stanowi jednocześnie instrument realizacji Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce. Jest programem dwufunduszowym, współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Realizuje pięć celów polityki spójności, określonych w pakiecie legislacyjnym 2021-2027. Logika programowania FEdP 2021-2027 łączy ze sobą oczekiwania Komisji Europejskiej odnośnie koncentracji na celach określonych w pakiecie regulacji dotyczących tej perspektywy z wyzwaniami wynikającymi z krajowych dokumentów strategicznych, tj. ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) i powiązanych z nią ośmiu zintegrowanych strategii

¹⁴ Wytyczne dotyczące ewaluacji..., op. cit., Sekcja 3.1.5 pkt 3).

sektorowych, a także z wizją rozwoju przedstawioną w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

Perspektywa finansowa 2021-2027 posłuży realizacji wizji rozwoju wyrażonej w SOR, której głównym celem jest „tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym” oraz buduje silne fundamenty do formułowania celów w większym stopniu uwzględniających transformację polskiej gospodarki zgodnie ze wspólnymi dla UE celami Zielonego Ładu i Agendy Cyfrowej, jak i z uwzględnieniem trendów demograficznych, rozwoju technologii i funkcjonowania rynków dóbr i usług.¹⁵

W odpowiedzi na zidentyfikowane wyzwania rozwojowe za cel główny Programu FEdP 2021-2027 przyjęto: *Dążenie do osiągnięcia pozycji dobrze rozwiniętego oraz atrakcyjnego pod względem jakości życia regionu dzięki wykorzystaniu potencjałów rozwojowych i najnowocześniejszych technologii oraz unikalnych walorów środowiska, bogatego dziedzictwa kulturowego, wysokiego poziomu kompetencji mieszkańców i inicjatyw lokalnych.*¹⁶

Niniejszy Plan ewaluacji obejmuje swoim zakresem interwencję w ramach FEdP 2021-2027, która realizuje następujące **cele polityki**:

Cel polityki 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej.

Cel polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej.

Cel polityki 3. Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności.

Cel polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych.

Cel polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów oraz inicjatyw lokalnych.

Tabela 1. Powiązanie Priorytetów FEdP 2021-2027 z celami polityki spójności

Nazwa Priorytetu	Cel polityki (CP)
Priorytet I. Badania i innowacje	CP1
Priorytet II. Region przyjazny środowisku	CP2

¹⁵ Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Warszawa 2017.

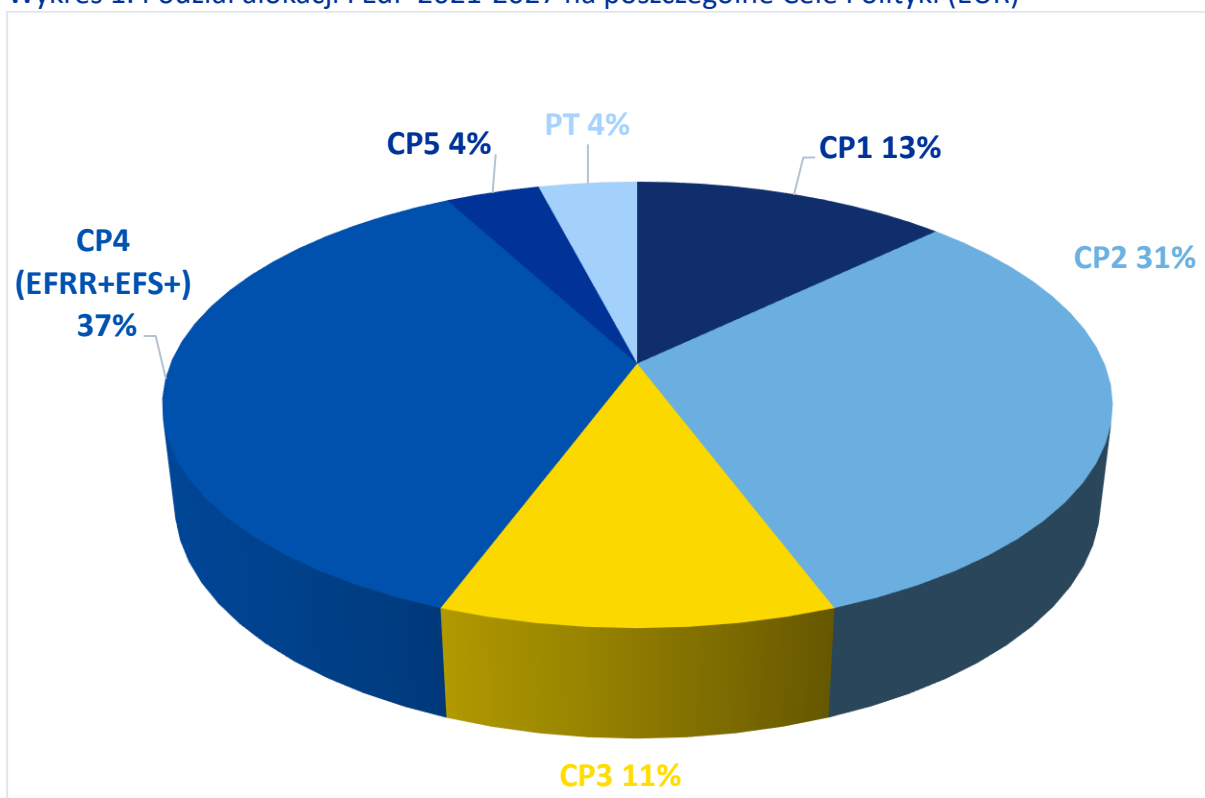
¹⁶ Fundusze Europejskie dla Podlaskiego..., op. cit., str.6.

Priorytet III. Lepiej skomunikowany region	CP3
Priorytet IV. Przestrzeń społeczna wysokiej jakości	CP4
Priorytet V. Zrównoważony rozwój terytorialny	CP5
Priorytet VI. Zrównoważona mobilność miejska	CP2
Priorytet VII. Fundusze na rzecz zatrudnienia i kształcenia osób dorosłych	CP4
Priorytet VIII. Edukacja i włączenie społeczne	CP4
Priorytet IX. Fundusze na rzecz rozwoju lokalnego	CP4
Priorytet X. Wspieranie energii odnawialnej na potrzeby lokalnych społeczności	CP2
Priorytet XI. Pomoc techniczna (EFRR)	
Priorytet XII. Pomoc Techniczna (EFS+)	

Źródło: opracowanie własne.

Puła środków przewidzianych na realizację FEoP 2021-2027 to **1 298 938 733 EUR**, w tym EFRR 937 541 207 EUR oraz EFS+ 361 397 526 EUR.

Wykres 1. Podział alokacji FEoP 2021-2027 na poszczególne Cele Polityki (EUR)

PT – Pomoc Techniczna EFRR i EFS+.

Źródło: opracowanie własne na podstawie FEoP 2021-2027.

Jednym z głównych elementów ewaluacji FEoP 2021-2027 będzie **wymiar terytorialny** interwencji, istotny w kontekście celów polityki spójności w perspektywie 2021-2027. Podejście terytorialne do polityki rozwoju oznacza właściwą identyfikację cech

poszczególnych obszarów, tj. rozpoznanie ich zasobów endogenicznych, wyzwań i barier rozwojowych, a w rezultacie uwzględnienia lokalnego kontekstu dla prowadzenia działań rozwojowych. W tym celu w SRWP 2030 wyznaczono Obszary Strategicznej Interwencji z punktu widzenia priorytetów polityki rozwoju województwa podlaskiego, jak również zaprojektowano instrumenty terytorialne dopasowane do ich specyficznych potrzeb.

Plan ewaluacji uwzględni ocenę instrumentów terytorialnych, które będą kontynuowane w ramach FEoP 2021-2027, takich jak Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT), rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) oraz nowy instrument terytorialny, którym są **Inne Instrumenty Terytorialne**, realizowane w oparciu o Gminne Programy Rewitalizacji oraz partnerstwa strategiczne, dla których przygotowano strategie terytorialne.

ZIT został przeznaczony dla Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, tak jak w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz dla miejskich obszarów funkcjonalnych Łomży i Suwałk, zgodnie z delimitacją wskazaną w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego. W formule ZIT wdrażane będą specjalnie wyodrębnione działania w ramach FEoP 2021-2027 w zakresie cyfryzacji, efektywności energetycznej, adaptacji do zmian klimatu, edukacji i kształcenia, inwestycji społecznych, kultury i turystyki, mobilności miejskiej.

RLKS kierowany jest przede wszystkim do wsparcia obszarów wiejskich oraz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na wszystkich obszarach objętych RLKS. Podstawą narzędzia RLKS jest umożliwienie społecznościom lokalnym inicjowania i realizacji działań rozwojowych w formule partycypacyjnej, przy współudziale lokalnych partnerów społecznych, społeczno-gospodarczych i mieszkańców danego obszaru. RLKS wdrażany jest przez Lokalne Grupy Działania w oparciu o lokalne strategie rozwoju. W ramach RLKS wpierane będą projekty wynikające z lokalnych strategii rozwoju, których celem jest zaspokojenie specyficznych, zgłaszanych przez mieszkańców potrzeb lokalnych.

1.3 PRZESŁANKI MAJĄCE ZNACZENIE DLA KONCENTRACJI DZIAŁAŃ EWALUACYJNYCH

Realizacja Planu ewaluacji FEoP 2021-2027 podyktowana jest czterema głównymi przesłankami:

- 1) Dostarczenie informacji o całościowych efektach realizacji interwencji w ramach FEoP 2021-2027 w województwie podlaskim;
- 2) Dostarczenie informacji na temat wpływu realizacji interwencji w ramach FEoP 2021-2027 na kluczowe cele rozwojowe Unii Europejskiej;
- 3) Dostarczenie danych do wskaźników rezultatu długoterminowego, wyznaczonych do monitorowania w ramach interwencji EFS+, w perspektywie 2021-2027. Wskaźniki rezultatu długoterminowego służą monitorowaniu efektów wsparcia osiągniętych w dłuższym okresie od zakończenia wsparcia;

- 4) Dostarczenie informacji o efektach interwencji w ramach FEoP 2021-2027, realizowanej w wymiarze terytorialnym.

Powyższe przesłanki mają odzwierciedlenie w Planie ewaluacji FEoP 2021-2027.

Zdecydowaną większość badań stanowią badania **retrospektywne**, podsumowujące efekty interwencji w kluczowych obszarach, takich jak: innowacyjność przedsiębiorstw, efektywność energetyczna, adaptacja do zmian klimatu, transport, edukacja, infrastruktura i usługi społeczne, rewitalizacja, zdrowie, kultura i turystyka, zatrudnienie. Zakres badań wynika również z listy badań obowiązkowych, wskazanych w dokumentach unijnych i krajowych dotyczących realizacji polityki spójności, o których mowa w pkt 1.1 Planu.

Plan ewaluacji uwzględni również badania, które będą źródłem danych dla **wspólnych wskaźników rezultatu długoterminowego EFS+**, oceniających długofalowe efekty interwencji Programu. IZ FEoP 2021-2027 zobowiązana jest do monitorowania postępu w realizacji celów programu, zgodnie z przyjętymi wskaźnikami¹⁷. Zgodnie z LWK 2021, ewaluacja będzie źródłem danych dla następujących wskaźników rezultatu długoterminowego:

1. Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu (pomiar: 2 razy w trakcie okresu programowania).
2. Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w postaci staży uczniowskich, uczestniczących w kształceniu lub pracujących 6 miesięcy od ukończenia nauki (pomiar: raz w trakcie okresu programowania).
3. Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują przez co najmniej 24 miesiące po zakończeniu projektu (pomiar: 2 razy w trakcie okresu programowania).
4. Liczba szkół i placówek systemu oświaty, w których dzięki wsparciu EFS+ świadczone są usługi asystenckie 6 miesięcy po zakończeniu projektu (pomiar: raz w trakcie okresu programowania).
5. Liczba lokalnych ośrodków kształcenia osób dorosłych funkcjonujących 12 miesięcy po zakończeniu projektu (pomiar: raz w trakcie okresu programowania).¹⁸

Zaplanowane w Planie badania ewaluacyjne odnoszą się również do wpływu realizacji FEoP 2021-2027 na **rozwój poszczególnych terytoriów** (miasta, obszary wiejskie, OSI) oraz wdrażanych instrumentów terytorialnych.

1.4 OPIS PLANOWANEJ WYMIANY DOŚWIADCZEŃ POMIĘDZY INSTYTUCJAMI SYSTEMU WDRAŻANIA

W przebiegu całego procesu ewaluacji wymiana doświadczeń pomiędzy Instytucją Zarządzającą FEoP 2021-2027 a instytucjami zarządzającymi innymi programami regionalnymi oraz Krajową Jednostką Ewaluacji (KJE) będzie odbywała się jak dotychczas, w ramach spotkań **Zespołu Sterującego Ewaluacją Polityki Spójności** koordynowanego przez

¹⁷ Wytyczne dotyczące monitorowania..., op. cit., Sekcja 3.1.2.

¹⁸ Lista Wskaźników Kluczowych 2021-2027 – EFS+ z dnia 24.03.2023 r.

KJE. Zespół stanowi niezastąpioną platformę współpracy, wymiany wiedzy, doświadczeń, m.in. przy opracowywaniu Planów ewaluacji, realizacji badań ewaluacyjnych, szkoleniach, czy dyskusji nad różnymi problemami pojawiającymi się w trakcie realizacji procesu ewaluacji polityki spójności.

Ponadto, współpraca z **jednostkami ewaluacyjnymi** będzie kontynuowana poprzez formę zdalną, tj. kontakt telefoniczny, mailowy. W ten sposób konsultowane są i dyskutowane różne kwestie związane z prowadzeniem procesu ewaluacji, m.in. w zakresie metodyki badawczej, współpracy z wykonawcą, operacjonalizacji problemów badawczych, oceny i zakresu raportów końcowych. Konsultowane są również założenia badawcze w przypadku realizacji badań o zbliżonym zakresie tematycznym.

Szeroki zakres współpracy i wymiany doświadczeń odbywa się również z **KJE**, jako jednostką koordynującą proces ewaluacji polityki spójności. KJE na etapie przygotowywania Planu ewaluacji Umowy Partnerstwa (UP), przeprowadziła konsultacje listy badań ewaluacyjnych oraz treści całego Planu z Instytucjami Zarządzającymi. Dzięki temu możliwe było uwzględnienie potrzeb poszczególnych aktorów systemu wdrażania polityki spójności w Planie ewaluacji UP.

Wymiana doświadczeń z KJE kontynuowana będzie również w obszarze przygotowywania przez KJE zakresów poszczególnych badań horyzontalnych, obejmujących m.in. interwencję wdrażaną na poziomie regionalnym. Tego rodzaju współpraca odbywa się poprzez konsultacje z regionalnymi jednostkami ewaluacyjnymi przedmiotów badania oraz projektów raportów metodycznych i końcowych z badania. Działanie takie umożliwiają optymalne uwzględnienie potrzeb informacyjnych instytucji systemu wdrażania polityki spójności w realizowanych badaniach ewaluacyjnych.

2 ORGANIZACJA PROCESU EWALUACJI

2.1 PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W PROCES EWALUACJI FEDP 2021-2027

Funkcję **Jednostki Ewaluacyjnej FEDP 2021-2027 (JE)** odpowiedzialnej za realizację procesu ewaluacji Programu pełni Regionalne Obserwatorium Terytorialne. Referat ROT umiejscowiony jest w strukturze Instytucji Zarządzającej FEDP 2021-2027, w Departamencie Rozwoju Regionalnego. Do zadań JE należy:

- przygotowanie/aktualizacja Planu Ewaluacji FEDP 2021-2027;
- opracowanie opisu przedmiotu zamówienia do badania;
- opracowanie merytorycznych kryteriów wyboru Wykonawcy;
- udział w pracach komisji przetargowej, w tym ocena ofert i wybór Wykonawcy;
- monitorowanie postępu prac Wykonawcy w ramach zleconego badania ewaluacyjnego;
- w ramach ewaluacji, koordynacja współpracy z jednostkami i instytucjami

- zaangażowanymi w proces wdrażania FEdP 2021-2027;
- organizacja i przeprowadzenie pracom Grupy Sterującej Ewaluacją;
- ocena raportów metodycznych i końcowych;
- przekazywanie informacji nt. ewaluacji do Krajowej Jednostki Ewaluacji oraz Komitetowi Monitorującemu FEdP 2021-2027;
- upowszechnianie wyników badań;
- wykorzystanie wyników badań;
- uczestnictwo w Zespole Sterującym Ewaluacją Polityki Spójności, koordynowanym przez KJE;
- uczestnictwo w spotkaniach/szkoleniach mających na celu budowę potencjału ewaluacyjnego jednostki.

Oprócz działań w zakresie ewaluacji Jednostka Ewaluacyjna jako Regionalne Obserwatorium Terytorialne jest podmiotem zintegrowanego systemu analityczno-monitoringowego dedykowanego ocenie polityk rozwojowych o zasięgu terytorialnym. Zadania realizowane przez JE (ROT) w tym systemie obejmują:

- wspomaganie procesów decyzyjnych dotyczących polityk publicznych realizowanych w regionie poprzez dostarczanie danych niezbędnych do podejmowania decyzji zarządczych (realizacja badań i analiz na potrzeby planowania strategicznego i działalności operacyjnej w województwie);
- monitorowanie i ocena postępów w realizacji priorytetów rozwojowych określonych na poziomie regionalnym, m.in. w Strategii Rozwoju Województwa, strategiach ponadregionalnych i krajowych, programach i planach rozwojowych wdrażanych przez Departament Rozwoju Regionalnego, w tym poprzez opracowywanie raportów o stanie województwa;
- współpraca ze wszystkimi instytucjami systemu monitorowania polityki regionalnej zarówno w kraju: KOT, KFT (Krajowe Obserwatorium Terytorialne, Krajowe Forum Terytorialne), jak i regionie: OBR (Ośrodek Badań Regionalnych, Urząd Statystyczny w Białymstoku);
- określanie potrzeb dotyczących wskaźników statystycznych umożliwiających badanie oddziaływania interwencji publicznej, w tym formułowanie zaleceń do Programu badań statystycznych statystyki publicznej GUS.

Za koordynację całego procesu ewaluacji polityki spójności 2021-2027 odpowiedzialna jest **Krajowa Jednostka Ewaluacji** umiejscowiona w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. KJE realizuje procesy ewaluacji horyzontalnych na poziomie UP oraz koordynuje i realizuje działania mające na celu rozwój potencjału i kultury ewaluacyjnej. KJE zarządza również Bazą Badań Ewaluacyjnych, realizowanych w ramach polityki spójności oraz Systemem Wdrażania Rekomendacji. Sposób realizacji procesu ewaluacji horyzontalnych określony jest w Planie ewaluacji Umowy Partnerstwa. Do zadań KJE należy również opiniowanie planów ewaluacji przygotowanych przez Instytucje Zarządzające programami operacyjnymi.

Grupa Sterująca Ewaluacją stanowi regionalne forum współpracy i koordynacji procesu ewaluacji. GSE ma charakter roboczy i koordynowana jest przez JE. Do zadań członków GSE należy wsparcie Jednostki Ewaluacyjnej w zakresie:

- opracowywania i aktualizacji Planu Ewaluacji FEdP 2021-2027;
- formułowania zakresu planowanych badań ewaluacyjnych;
- analizy wyników badań i ich upowszechniania;
- monitorowania procesu wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku przeprowadzonych ewaluacji i ich wykorzystania.

Pracom GSE przewodniczy dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego, a w razie jego nieobecności, wyznaczona przez niego osoba.

Skład GSE:

1. Przedstawiciele departamentów realizujących zadania Instytucji Zarządzającej FEdP 2021-2027:
 - Departament Rozwoju Regionalnego;
 - Departament Europejskiego Funduszu Społecznego;
 - Departament Innowacji i Przedsiębiorczości;
2. Przedstawiciel Instytucji Pośredniczącej FEdP 2021-2027 (Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku);
3. Przedstawiciel Urzędu Statystycznego w Białymstoku.

W zależności od potrzeb wynikających z charakteru prowadzonego badania ewaluacyjnego, do prac w ramach GSE, JE może zaprosić przedstawicieli następujących jednostek:

- 1) departamentów merytorycznych, zasadnych z punktu widzenia przedmiotu ewaluacji;
- 2) ekspertów (JE przewiduje włączenie do pracy GSE ekspertów w danym obszarze, których udział będzie istotny z punktu widzenia przedmiotu badania. Dobierając ekspertów JE będzie brała pod uwagę zakres badania, oczekiwany wkład eksperta w planowanie/ realizację/ odbiór badania, kwalifikacje i kompetencje eksperta);
- 3) partnerów społecznych, gospodarczych i reprezentujących społeczeństwo obywatelskie (JE przewiduje włączenie do pracy GSE partnerów, których udział będzie istotny z punktu widzenia przedmiotu badania i nie będzie prowadził do konfliktu interesów. Istotne jest, aby osoby reprezentujące interesariuszy i partnerów posiadały wiedzę i doświadczenie w realizowaniu badań ewaluacyjnych lub ekspercką wiedzę w swoich obszarach).

Komitet Monitorujący Program FEdP 2021-2027 stanowi niezależny organ pełniący funkcję doradczą-opiniotwórczą w zakresie wdrażania Programu. Rola KM w zakresie ewaluacji wynika bezpośrednio z zapisów Rozporządzenia Ogólnego¹⁹ i polega w szczególności na:

- 1) zatwierdzaniu Planu ewaluacji FEdP 2021-2027 oraz jego zmian;

¹⁹ Rozporządzenie Ogólne..., op. cit., art. 40.

- 2) analizie postępów dokonanych w przeprowadzaniu ewaluacji, syntez, ich wyników i wszelkich działaniach następczych podjętych na ich podstawie;
- 3) wnioskowaniu o przedstawienie informacji na temat stopnia realizacji wybranych rekomendacji pochodzących z badań ewaluacyjnych.

Plan ewaluacji przedkładany jest do analizy i zatwierdzenia dla Komitetu Monitorującego FEdP 2021-2027 (KM), nie później niż rok po wydaniu przez KE decyzji zatwierdzającej Program.²⁰ Przed zatwierdzeniem Planu, dokument wysyłany jest do zaopiniowania KJE. Po zatwierdzeniu Planu przez KM, dokument przekazywany jest pod obrady Zarządu Województwa. Proces zatwierdzania zmian do Planu jest analogiczny.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ogólnym²¹ i Wytycznymi, w pracach KM zapewniono udział partnerów społecznych, gospodarczych i reprezentujących społeczeństwo obywatelskie.

Interesariusze i partnerzy, o których mowa, będą angażowani w następujące działania ewaluacyjne poprzez:

- zatwierdzanie Planu ewaluacji FEdP 2021-2027 oraz jego zmian;
- analizę postępów dokonanych w przeprowadzaniu ewaluacji, syntez, ich wyników i wszelkich działaniach następczych podjętych na ich podstawie;
- wnioskowanie o przedstawienie informacji na temat stopnia realizacji wybranych rekomendacji pochodzących z badań ewaluacyjnych.
- rekomendowanie obszarów i tematów, które powinny zostać poddane ewaluacji;
- zapoznanie się z wynikami ewaluacji oraz monitorowanie ich wykorzystania.

Interesariusze i partnerzy będą włączani w proces ewaluacji przede wszystkim poprzez współpracę w ramach prac Komitetu Monitorującego FEdP 2021-2027. Partnerzy reprezentują środowiska zgodne ze specyfiką wdrażanego Programu i tym samym obszary objęte procesem ewaluacji w perspektywie 2021-2027. Należą do nich m.in.: partnerzy działający na rzecz środowiska, podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, organizacje pozarządowe działające na rzecz równości kobiet i mężczyzn, osób z niepełnosprawnościami, niedyskryminacji. Włączenie partnerów w prace KM zapewni wielopoziomowe zarządzanie i skuteczny przepływ informacji między interesariuszami Programu, w kontekście wyników badań ewaluacyjnych oraz ich wykorzystania na własnym gruncie.

²⁰ Decyzja KE nr C(2022) 8892 w sprawie zatwierdzenia Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 została wydana 7 grudnia 2022 r.

²¹ Rozporządzenie Ogólne..., op. cit., art. 8.

Wykres 2. Podmioty zaangażowane w proces ewaluacji FE dP 2021-2027

Źródło: opracowanie własne.

2.2 SPOSÓB PRZEPROWADZENIA EWALUACJI, TYP REALIZOWANYCH BADAŃ ORAZ ZAPEWNIENIE FUNKCJONALNEJ NIEZALEŻNOŚCI EWALUATORÓW

Badania ewaluacyjne przewidziane w Planie mają charakter ewaluacji **zewnętrznych**. Oznacza to, że zostaną przeprowadzone przez ewaluatora funkcjonującego poza instytucją odpowiedzialną za realizację FE dP 2021-2027. Ten sposób prowadzenia ewaluacji zapewnia funkcjonalną niezależność procesu ewaluacji i obiektywny przebieg procesu, niezależny od podmiotów instytucjonalnych odpowiedzialnych za programowanie i wdrażanie interwencji.

Niemniej jednak, w ramach procesu ewaluacji FE dP 2021-2027, możliwa będzie również realizacja ewaluacji **wewnętrznych**. Ten rodzaj ewaluacji będzie stosowany w przypadku zaistnienia przesłanek świadczących o wyższej efektywności ekonomicznej badania oraz w sytuacji posiadania przez JE wystarczających danych do przeprowadzenia procesu oceny własnymi siłami. JE posiada jednoznacznie, klarownie wydzielone i opisane obowiązki pracowników realizujących ewaluację, zapewniające niezależność względem komórek

odpowiedzialnych za programowanie i wdrażanie. Ponadto JE posiada doświadczenie w realizacji ewaluacji wewnętrznych. Do tej pory jednostka zrealizowała, wewnętrznymi zasobami, trzy badania ewaluacyjne. Dwa z nich dotyczyły oceny działań RPOWP 2014-2020 w obszarze edukacji opiekuńczo-wychowawczej. Jedno badanie przeprowadzono z wykorzystaniem aplikacji HERMIN-REG do oszacowania wpływu RPOWP 2007-2013 na gospodarkę regionu.

Dopuszcza się również możliwość realizacji ewaluacji **hybrydowych**, łączących oba powyższe podejścia, tj. przeprowadzenie badania wspólnie przez ewaluatora zewnętrznego i jednostkę ewaluacyjną.

2.3 BUDOWA POTENCJAŁU UCZESTNIKÓW EWALUACJI, W TYM W SZCZEGÓLNOŚCI JEDNOSTKI EWALUACYJNEJ

Warunkiem koniecznym sprawnej realizacji procesu ewaluacji FEdP 2021-2027 jest wykształcenie odpowiedniego **potencjału ewaluacyjnego** uczestników systemu realizacji ww. procesu.

Rozwój potencjału, świadomości ewaluacyjnej jest stałym elementem procesu ewaluacji od 2007 roku, kiedy rozpoczęto wdrażanie perspektywy 2007-2013. Nastąpiła wówczas decentralizacja procesu ewaluacji, obligująca poszczególne samorządy do ewaluacji programów wdrażanych na poziomie regionalnym i budowy od podstaw potencjału ewaluacyjnego, w strukturach urzędowych. W ramach budowy potencjału ewaluacyjnego, w procesie ewaluacji, w perspektywie 2014-2020, działania JE ukierunkowane były na wzmocnienie jednostki ewaluacyjnej, wszystkich grup i instytucji uczestniczących w tym procesie. Zarówno w kontekście zasobów, kompetencji, umiejętności, zaangażowania jak i współpracy. W perspektywie 2021-2027 kontynuowana będzie praktyka myślenia ewaluacyjnego, współdecydowania o zakresie i kształcie ewaluacji, skutecznym przepływie informacji między decydentami i interesariuszami interwencji, partnerami oraz położony zostanie szczególny nacisk na zwiększenie użyteczności wyników prowadzonych badań ewaluacyjnych.

Zasadnicze znaczenie dla sprawnego funkcjonowania ewaluacji stanowią **zasoby kadrowe** jednostki koordynującej proces ewaluacji. JE dysponuje sześciuosobową kadrą z dużym doświadczeniem w zakresie badań i analiz społeczno-gospodarczych, statystyki i szeroko pojętego rozwoju regionalnego, w tym ewaluacji programów operacyjnych, zarówno współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, jak i Europejskiego Funduszu Społecznego.

Mając na celu ciągłe doskonalenie umiejętności osób zaangażowanych w ewaluację, JE podejmuje i kontynuuje praktykę uczestnictwa w przedsięwzięciach w zakresie szkoleń i warsztatów merytorycznych, konferencji i seminariów z udziałem praktyków z danej dziedziny, obejmujące swoim zakresem metodykę badań ewaluacyjnych, operacjonalizację

problemów badawczych oraz problematykę dotyczącą prawa zamówień publicznych, ochrony danych osobowych itp.

Dobłą praktyką w kształtowaniu potencjału kultury ewaluacyjnej jest **współpraca i wymiana doświadczeń** na forum Grupy Sterującej Ewaluacją, której przewodniczy JE. GSE jest angażowana we wszystkie etapy procesu ewaluacji. Stanowi wsparcie merytoryczne przy koordynacji procesu ewaluacji 2021-2027. Członkami GSE są również osoby, które nie zajmują się ewaluacją. Ich udział w pracach grupy buduje kulturę ewaluacyjną w administracji publicznej. Włączenie w proces ewaluacji interesariuszy i partnerów oraz ekspertów zewnętrznych pozwoli na jeszcze bardziej konstruktywne wykorzystanie ewaluacji w działaniach prowadzonych w ramach wdrażanej interwencji i wykorzystanie jej wyników na zewnątrz, co również buduje potencjał i kulturę ewaluacyjną w regionie.

W perspektywie finansowej 2021-2027 kontynuowana będzie współpraca oraz wymiana doświadczeń z regionalnymi jednostkami ewaluacyjnymi, ekspertami w zakresie ewaluacji, czy Wykonawcami badań ewaluacyjnych w ramach Zespołu Sterującego Ewaluacją Polityki Spójności, koordynowanego przez KJE, który stanowi niezastąpioną platformę wymiany doświadczeń, przepływu informacji o ewaluacji polityki spójności oraz współpracy w całym procesie ewaluacji.

Wszystkie działania prowadzone w ramach procesu ewaluacji będą upubliczniane na stronie internetowej JE: rot.podlaskie.eu, która stanowi bazę badań, analiz tematycznych i źródło wiedzy o działaniach i potencjale ewaluacyjnym. Dla zintensyfikowania działań mających na celu przepływ informacji o wynikach badań ewaluacyjnych realizowanych w regionie i tym samym rozpowszechnianie wiedzy o działaniach ewaluacyjnych, JE będzie kontynuowała cykliczną wysyłkę **newslettera** dla zainteresowanych osób. Dla zasilenia bazy użytkowników newslettera, JE pozyskuje dane osobowe respondentów realizowanych badań (tj. odbiorców wsparcia, beneficjentów, ekspertów i innych).

Istotne gremium, którego rola w procesie ewaluacji jest mocno akcentowana, stanowią członkowie **Komitetu Monitorującego**, włączeni w najważniejsze etapy procesu ewaluacji, jako ciało doradcze i opiniujące, ale też decydujące o zakresie Planu ewaluacyjnego, odgrywające ważną rolę w kształtowaniu świadomości w zakresie wykorzystywania wyników badań ewaluacyjnych. Większe zaangażowanie w perspektywie 2021-2027 interesariuszy, partnerów i społeczeństwa obywatelskiego, z różnych specyficznych obszarów interwencji Programu, wpłynie pozytywnie na rozwój potencjału i kultury ewaluacyjnej i tym samym podniesie jakość prowadzonych badań.

2.4 STRATEGIA UPOWSZECHNIANIA I WYKORZYSTYWANIA WYNIKÓW BADAŃ ORAZ DZIAŁANIA WZMACNIAJĄCE WYKORZYSTANIE EWALUACJI W PROCESACH DECYZYJNYCH

Proces upowszechniania wyników prowadzonych badań określany jest już na etapie projektowania badania. Na tym etapie następuje identyfikacja potencjalnych odbiorców, użytkowników badania, tak aby odpowiednio dostosować formę i treść produktów oraz kanały ich późniejszej dystrybucji do potrzeb informacyjnych odbiorców. W trakcie projektowania promocji wyników badania, pod uwagę brani są przede wszystkim decydenci różnego szczebla, osoby zaangażowane w proces planowania i programowania, osoby zaangażowane w proces wdrażania, interesariusze, partnerzy społeczni, beneficjenci/potencjalni beneficjenci, społeczeństwo. W procesie upowszechniania wyników badania JE będzie starała się jak najszerszej uwzględnić środowisko mediów cyfrowych (m.in. portal internetowy poświęcony Funduszom Europejskim dla Podlaskiego), których siła stanowi element marketingu, istotny z punktu widzenia budowy kultury ewaluacyjnej, myślenia ewaluacyjnego i kreowania polityki opartej na dowodach. Ponadto możliwość wykorzystania kanałów dystrybucji w zależności od potencjalnych odbiorców, tj. konferencje tematyczne, seminaria, publikacje w zakresie wyników prowadzonych ewaluacji. Mając na uwadze zapisy rozporządzenia Ogólnego o zapewnieniu w perspektywie 2021-2027 większej efektywności w informowaniu społeczeństwa o efektach wdrażania Funduszy, Komisja przeznacza co najmniej 15 % zasobów na pomoc techniczną, na potrzeby zapewnienia większej efektywności w informowaniu społeczeństwa, m.in. poprzez rozszerzenie bazy wiedzy na temat rezultatów, w szczególności poprzez skuteczniejsze zbieranie i rozpowszechnianie danych, ewaluacje i sprawozdawczość, a zwłaszcza przez podkreślanie wkładu Funduszy w poprawę warunków życia obywateli, a także przez lepszą widoczność wsparcia z Funduszy, jak również przez zwiększanie świadomości na temat rezultatów i wartości dodanej takiego wsparcia²².

Szerszemu upowszechnieniu wyników badania z pewnością posłuży zrozumiały i klarowny przekaz informacji. Dlatego też JE dołoży wszelkich starań, aby treść raportów, jak i formułowane rekomendacje były pisane językiem przystępnym, zrozumiałym dla każdego odbiorcy.

W celu upowszechnienia wyników ewaluacji na poziomie europejskim, JE wymaga od wykonawców badań tłumaczenie streszczenia badań na język angielski. Streszczenie zawiera krótki opis i analizę zastosowanych metod i technik badawczych oraz wykorzystanych danych, wnioski dla poszczególnych pytań badawczych oraz syntetyczny opis najważniejszych rekomendacji.

Raporty, streszczenia, prezentacje z badania i inne produkty badania dostosowywane są każdorazowo do **zasad dostępności**, zapewniając możliwość zapoznania się z treścią

²² Rozporządzenie Ogólne..., op. cit., art. 35 ust.3.

publikacji osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami, osobom słabowidzącym i innym narażonym na wykluczenie cyfrowe, aby mogli korzystać z dostępnych wyników badań.

Strategia upowszechniania wyników badań obejmuje dwa typy działań:

1. Działania standardowe (wspólne dla wszystkich realizowanych badań):

Każde badanie zrealizowane przez JE jest konsultowane z GSE, adekwatne produkty z badań ewaluacyjnych przekazywane będą do zapoznania KM. Każde badanie ewaluacyjne zrealizowane przez JE zostaje udostępnione na stronie Biuletynu Informacji Publicznej, na stronie internetowej Programu FEdP oraz stronie JE, przesyłane jest do podmiotów zainteresowanych wynikami badania oraz wysyłane w formie newslettera do wszystkich zarejestrowanych odbiorców. Raport z badania jest również przekazywany do KJE, w celu umieszczenia w Bazie Badań Ewaluacyjnych oraz na stronie KJE poświęconej ewaluacji polityki spójności (ewaluacja.gov.pl).

2. Działania dodatkowe determinowane charakterem badania, zakresem potencjalnych odbiorców (będące przejawem dostosowywania kanałów dystrybucji informacji pochodzącej z badania do potrzeb potencjalnych odbiorców), tj. konferencje tematyczne, seminaria, konferencje prasowe, publikacje, które będą ukierunkowane na głównych adresatów wyników badań dziedzinowych. Dobór kanałów komunikacji będzie adekwatny do kategorii odbiorców, z myślą o jak najszerszym upowszechnieniu wyników wśród interesariuszy.

Proces **wykorzystania wyników** rozpoczyna się konsultacjami i dyskusją nt. zastosowania i wykorzystania rekomendacji. Ostateczną decyzję o nadaniu statusu rekomendacji ze zrealizowanych badań podejmuje IZ FEdP 2021-2027. Wdrożenie rekomendacji następuje po zatwierdzeniu jej statusu do wdrożenia i odbywa się zgodnie z przyjętym w ramach Wytycznych **Systemem Wdrażania Rekomendacji**²³.

Obowiązkiem JE jest **monitorowanie** wszystkich rekomendacji programowych, opracowanych w ramach badań własnych. W przypadku rekomendacji horyzontalnych, wprowadzane są do bazy SWR przez KJE i monitorowane na poziomie KJE poprzez realizację badania ewaluacyjnego. Proces monitoringu rekomendacji programowych odbywa się w następujący sposób:

1. JE w terminie do 90 dni po zatwierdzeniu rekomendacji (tj. nadaniu statusu bazowego) wpisuje rekomendacje do bazy informatycznej SWR;
2. JE pozyskuje od adresatów rekomendacji informację o rozpoczęciu wdrażania lub finalnym wdrożeniu rekomendacji;
3. Po otrzymaniu informacji o wdrożeniu rekomendacji JE zmienia jej status i stan w bazie SWR.

²³ Wytyczne dotyczące ewaluacji...op. cit., Sekcja 3.4.2.

Rekomendacje z bazy 2014-2020 niewdrożone do 31 marca 2024 r. poddane będą przeglądowi, który KJE przeprowadzi z JE. Rekomendacje zweryfikowane pozytywnie zostaną przeniesione do nowej bazy rekomendacji. Przypisany im też zostanie nowy termin wdrożenia i klasa. Rekomendacje zweryfikowane negatywnie zostaną odrzucone.

2.5 ZASOBY FINANSOWE NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PLANU EWALUACJI

Badania realizowane w ramach Planu ewaluacji oraz ewentualne badania ad hoc będą finansowane z Pomocy Technicznej Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027. Orientacyjne koszty poszczególnych badań zostały przedstawione w fiszce danego badania ewaluacyjnego w pkt 3. Planu. Należy mieć na uwadze, iż podane kwoty są wartościami szacunkowymi, nie stanowią ostatecznej kwoty przeznaczonej na realizację badania. Wynika to z faktu, iż na obecnym etapie nie jest znana szczegółowa koncepcja badania, ostateczny zakres przedmiotowy badania, metodyka badania itp. Stąd też proponowane kwoty mogą ulec zmianie.

Podane koszty stanowią koszt brutto, który został określony na podstawie analizy zrealizowanych wcześniej podobnych badań ewaluacyjnych. W przyszłości mogą one zmieniać się w związku z inflacją i ewentualnymi zmianami cen na rynku badań ewaluacyjnych. Należy przy tym uwzględnić również ewentualne badania ad hoc, na realizację których, JE będzie miała zabezpieczone środki finansowe.

Na podstawie dotychczasowych doświadczeń, na obecnym etapie, JE nie przewiduje odrębnego zakupu zbioru danych na potrzeby prawidłowej realizacji zaplanowanych w Planie badań.

JE zapewni środki finansowe na budowę potencjału ewaluacyjnego, tj. organizację ewentualnych konferencji, seminariów, itp., związanych z zagadnieniami w obszarze ewaluacji, zaangażowanie ekspertów/interesariuszy/partnerów do wsparcia w ramach realizowanego procesu, szkolenia/warsztaty/studia podyplomowe z zakresu ewaluacji dla osób zajmujących się przedmiotową tematyką w JE oraz ewentualne koszty upowszechnienia wyników badań ewaluacyjnych poprzez wykorzystanie określonych kanałów komunikacji.

2.6 SPOSOBY I MECHANIZMY ZAPEWNIENIA WYSOKIEJ JAKOŚCI DZIAŁAŃ EWALUACYJNYCH

Sposoby i mechanizmy przyjęte w JE, zapewniające wysoką jakość działań ewaluacyjnych:

1. Zlecenie realizacji badania obiektywnemu ewaluatorowi zewnętrznemu w celu otrzymania rzetelnych i użytecznych wyników badania;
2. Formułowanie merytorycznych kryteriów wyboru Wykonawcy badania;
3. Odpowiednie zapisy szczegółowego opisu zadania, zapewniające otrzymanie rzetelnych i wiarygodnych wyników badania, np.:

- Wymóg uzyskania pełnych i wyczerpujących odpowiedzi na postawione pytania badawcze;
 - Wymóg odtworzenia logiki interwencji w celu właściwej oceny rezultatów interwencji;
 - Wymóg zastosowania triangulacji zarówno źródeł, metod badawczych, jak i na poziomie wnioskowania;
 - Wymóg przedstawienia w ofercie katalogu metod badawczych przyporządkowanych do celów badania/pytań badawczych w celu oceny adekwatności proponowanej metodyki i zrozumienia przez wykonawcę obszaru badania;
 - Wymóg przedstawienia w każdym rozdziale podsumowania, interpretacji danych, wniosków w ramach zastosowanych, wszystkich metod badawczych;
 - W przypadku realizacji badań ankietowych CATI/CAWI zobowiązanie wykonawcy do przedstawienia w raporcie metodycznym założonej do osiągnięcia liczby efektywnie zrealizowanych wywiadów, przy uwzględnieniu określonych kryteriów doboru próby;
 - Wymóg testowania wszystkich stosowanych w badaniu narzędzi badawczych w przypadku metod ilościowych, poprzez wykorzystanie badania pilotażowego;
 - Kontrola wykonawcy na każdym etapie badania;
 - Identyfikacja obszarów ryzyka i propozycje środków je minimalizujących;
4. Zapisy umowy zawierają klauzule umożliwiające rozwiązanie umowy lub naliczenie kar umownych w przypadku stwierdzenia nienależytego wykonania umowy.
 5. Odbiór badania prowadzony przy zaangażowaniu głównych adresatów wyników i rekomendacji opracowanych w ramach badania.
 6. Po zrealizowaniu badania zostaje wypełniona karta oceny procesu i wyników badania ewaluacyjnego. W perspektywie finansowej 2021-2027 KJE co najmniej raz w roku będzie przeprowadzała analizy zbiorcze ww. dokumentów, na bazie których będą opracowywane instrumenty i mechanizmy przyczyniające się do zapewnienia wysokiej jakości ewaluacji. Wyniki ww. analiz będą przekazywane JE.
 7. JE inicjuje proces jak najszerszych konsultacji rekomendacji programowych z adresatami oraz monitoruje dalszy ich proces wdrażania i wykorzystania.
 8. Zapewnienie udziału w procesie ewaluacji szerokiego grona interesariuszy/partnerów w celu podnoszenia jakości wyników badań i skutecznego przepływu informacji.

3 SPIS PLANOWANYCH BADAŃ EWALUACYJNYCH

3.1 BADANIA EWALUACYJNE SYSTEMOWE/HORYZONTALNE

1a. Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów w ramach FEoP 2021-2027

Główny cel

Celem badania jest ocena kryteriów i systemu wyboru projektów w ramach FEoP 2021-2027.

Uzasadnienie podjęcia badania

Obowiązek ewaluacji bieżącej kryteriów i systemu wyboru projektów wynika z *Wytycznych*. Ewaluację bieżącą kryteriów i systemu wyboru projektów należy uruchomić nie później niż dwa lata od decyzji KE o zatwierdzeniu programu (tj. do 7 grudnia 2024r.)²⁴. Efektem badania będzie zestaw wniosków i rekomendacji służących do modyfikacji systemu oceny i wyboru projektów oraz kryteriów wyboru projektów.

Zagadnienia badawcze

Zagadnienia badawcze:

- System oceny i wyboru projektów w ramach FEoP 2021-2027:
 - przejrzystość, rzetelność, bezstronność;
 - równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów;
 - równe traktowanie wnioskodawców; w tym w szczególności przestrzeganie Karty Praw Podstawowych UE;
 - prawidłowe rozplanowanie konkursów (czas i podział środków).
- Kryteria wyboru projektów poszczególnych działań i poddziałań w ramach EFRR i EFS+:
 - zasadność i przejrzystość kryteriów;
 - poprawność pod względem sformułowania i definicji.

Kryteria ewaluacyjne i szczegółowy zakres przedmiotowy badania zostaną doprecyzowane na etapie opracowywania szczegółowych założeń badania.

Zarys metodyki badania

Opracowanie szczegółowej metodyki badania zostanie zlecone wykonawcy w procesie udzielania zamówienia publicznego. IZ FEoP 2021-2027 stosując podejście pro-jakościowe do wyboru oferty na realizację badania, wybiera najlepszą z koncepcji proponowanych przez wykonawców, na podstawie ocen eksperckich, wspierając się, w miarę możliwości, procedurą negocjacji.

Metodyka badania będzie spełniała następujące warunki:

1) zostanie zbudowana na koncepcji TBE (*Theory-based evaluation*)

2) zostanie oparta na podejściu mieszanym, tj.:

- triangulacji metod i technik badawczych wykorzystującej metody ilościowe i jakościowe;
- triangulacji perspektyw badawczych;
- triangulacji na poziomie wnioskowania, opartej na logicznej koncepcji badania, łączącej w sobie wymienione wyżej perspektywy, tj. pozyskanie danych z wielu źródeł, różnymi metodami i od różnych interesariuszy, w tym m.in. od beneficjentów skutecznych i nieskutecznych, osób oceniających projekty, instytucji zaangażowanych

²⁴ Wytyczne dotyczące ewaluacji..., op. cit., Sekcja 3.1.5. pkt 3 a).

we wdrażanie Programu. Proces stanowić będzie spójną całość opartą na naukowym podejściu do planowania i organizacji procedury badawczej.

3) W związku z oparciem na podejściu mieszanym będzie wykorzystywała zestaw metod ilościowych i jakościowych składających się na indywidualną koncepcję badania, zaproponowaną przez wykonawcę i zaakceptowaną przez IZ FE dP 2021-2027 na etapie postępowania o zamówienie publiczne.

Zakres potrzebnych danych

Dane pierwotne oraz wtórne pozyskane w ramach procesu ewaluacji adekwatnie do potrzeb koncepcji badania wyłonionej w drodze postępowania o zamówienie publiczne, zarówno jakościowe oraz ilościowe, w tym dokumenty strategiczne, programowe, operacyjne, regulujące system wyboru projektów, w tym instrukcje wykonawcze, dokumentacje konkursowe, dane monitoringowe, dane CST 2021 oraz inne dane, w zależności od przyjętej metodyki badania.

Budżet

150 000 PLN

Termin rozpoczęcia badania/ Termin zakończenia badania

2024/2024

1 b. Ewaluacja systemu informacji i komunikacji FE dP 2021-2027

Główny cel

Celem badania jest ocena systemu informacji i komunikacji w Programie FE dP 2021-2027.

Uzasadnienie podjęcia badania

Zgodnie z FE dP 2021-2027 działania komunikacyjne podlegają stałej ewaluacji i monitoringowi pod kątem ich jakości i trafności w realizacji celów komunikacyjnych i skuteczności w dotarciu do grup docelowych²⁵.

Zagadnienia badawcze

Zagadnienia badawcze:

- wpływ interwencji na wzrost aktywizacji społeczeństwa województwa podlaskiego w zakresie korzystania z Funduszy Europejskich;
- skutki rozwiązań wspierających beneficjentów w realizacji projektów;
- wpływ interwencji w ramach FE dP 2021-2027 na wzrost świadomości działań rozwojowych w regionie z udziałem Funduszy Europejskich, korzyści z nich wynikających,
- transparentność wydatków ze środków UE,
- rezultaty wdrażania zasad horyzontalnych (w tym niedyskryminacji).

Kryteria ewaluacyjne i szczegółowy zakres przedmiotowy badania zostaną doprecyzowane na etapie opracowywania szczegółowych założeń badania.

Zarys metodyki badania

²⁵ Fundusze Europejskie dla Podlaskiego..., op. cit., str. 232.

Opracowanie szczegółowej metodyki badania zostanie zlecone wykonawcy w procesie udzielania zamówienia publicznego. IZ FEdP 2021-2027 stosując podejście pro-jakościowe do wyboru oferty na realizację badania, wybiera najlepszą z koncepcji proponowanych przez wykonawców, na podstawie ocen eksperckich, wspierając się, w miarę możliwości, procedurą negocjacji.

Metodyka badania będzie spełniała następujące warunki:

1) zostanie zbudowana na koncepcji TBE (*Theory-based evaluation*)

2) zostanie oparta na podejściu mieszanym, tj.:

- triangulacji metod i technik badawczych wykorzystującej metody ilościowe i jakościowe;
- triangulacji perspektyw badawczych;
- triangulacji na poziomie wnioskowania, opartej na logicznej koncepcji badania, łączącej w sobie wymienione wyżej perspektywy, tj. pozyskanie danych z wielu źródeł, różnymi metodami i od różnych interesariuszy, w tym m.in. od beneficjentów skutecznych i nieskutecznych, osób oceniających projekty, instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu. Proces stanowić będzie spójną całość opartą na naukowym podejściu do planowania i organizacji procedury badawczej.

3) W związku z oparciem na podejściu mieszanym będzie wykorzystywała zestaw metod ilościowych i jakościowych składających się na indywidualną koncepcję badania, zaproponowaną przez wykonawcę i zaakceptowaną przez IZ FEdP 2021-2027 na etapie postępowania o zamówienie publiczne.

Zakres potrzebnych danych

Dane pierwotne oraz wtórne pozyskane w ramach procesu ewaluacji, adekwatnie do potrzeb koncepcji badania wyłonionej w drodze postępowania o zamówienie publiczne, zarówno jakościowe oraz ilościowe, w tym dokumenty strategiczne i programowe, regulujące działania w obszarze komunikacji i widoczności FEdP 2021-2027, oraz inne dane w zależności od przyjętej metodyki badania.

Budżet

180 000 PLN

Termin rozpoczęcia badania/ Termin zakończenia badania

2025/2025

3.2 EWALUACJE OBSZAROWE W ZAKRESIE POSZCZEGÓLNYCH PRIORYTETÓW

2a. Ewaluacja regionalnych inteligentnych specjalizacji województwa podlaskiego w kontekście innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw

Główny cel

Celem badania jest ocena wpływu wsparcia FEdP 2021-2027 na obszar regionalnych inteligentnych specjalizacji oraz proces przedsiębiorczego odkrywania w województwie podlaskim.

Uzasadnienie podjęcia badania

Zgodnie z *Planem rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o inteligentne specjalizacje województwa podlaskiego 2021-2027+*, ROT prowadzi monitoring Planu oraz jego ewaluację²⁶.

Zgodnie z *Wytycznymi JE* zobowiązana jest przynajmniej raz podczas okresu programowania do przeprowadzenia ewaluacji wpływu wdrażania programu. Ewaluacja wpływu może być badaniem kompleksowym, obejmującym wszystkie lub kilka priorytetów. Badanie musi zostać zakończone nie później niż 30 czerwca 2029 r.

Przedmiotowe badanie wypełnia obowiązek ewaluacji wpływu w zakresie:

Priorytetu I. Badania i innowacje

Zagadnienia badawcze

Zakres badania obejmie następujące działania:

Priorytet I: Badania i innowacje

Działanie 1.1 Rozwój regionalnego potencjału B+R;

Działanie 1.5 Wzrost konkurencyjności podlaskich przedsiębiorstw

Działanie 1.6 Wsparcie zwrotne na innowacje

Zagadnienia badawcze:

- wpływu wsparcia z FEoP 2021-2027 na rozwój obszarów określonych jako regionalne inteligentne specjalizacje oraz wyłaniające się specjalizacje, wynikające z procesu przedsiębiorczego odkrywania;
- wpływ wsparcia z FEoP 2021-2027 na rozwój działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw;
- wpływ wsparcia z FEoP 2021-2027 na pobudzanie transferu technologii i komercjalizację badań między uczelniami i sektorem biznesu;
- rozwiązania zastosowane w ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania;
- wpływ interwencji z FEoP 2021-20 na poprawę publicznej infrastruktury naukowo-badawczej;
- wpływ wsparcia w ramach FEoP 2021-20 na rozwój innowacji w zakresie produktów/usług oraz procesów, w szczególności wykorzystujących zielone technologie, GOZ, Przemysł 4.0, automatyzację;
- rezultaty wsparcia ze środków FEoP 2021-20, w obszarze internacjonalizacji i promocji gospodarczej podlaskich MŚP;
- rezultaty wzmacniania potencjału i podnoszenie jakości usług funkcjonujących w regionie instytucji otoczenia biznesu i ośrodków innowacji;
- wpływ wsparcia z FEoP 2021-20 dla nowo powstałych firm (pożyczki)

Kryteria ewaluacyjne i szczegółowy zakres przedmiotowy badania zostaną doprecyzowane na etapie opracowywania szczegółowych założeń badania.

Zarys metodyki badania

²⁶ Plan rozwoju przedsiębiorczości..., op. cit., Rozdział 7.

Opracowanie szczegółowej metodyki badania zostanie zlecone wykonawcy w procesie udzielania zamówienia publicznego. IZ FEdP 2021-2027 stosując podejście pro-jakościowe do wyboru oferty na realizację badania, wybierze najlepszą z koncepcji proponowanych przez wykonawców, na podstawie ocen eksperckich, wspierając się, w miarę możliwości, procedurą negocjacji.

Metodyka badania będzie spełniała następujące warunki:

1) zostanie zbudowana na koncepcji TBE (*Theory-based evaluation*)

2) zostanie oparta na podejściu mieszanym, tj.:

- triangulacji metod i technik badawczych wykorzystującej metody ilościowe i jakościowe;
- triangulacji perspektyw badawczych;
- triangulacji na poziomie wnioskowania, opartej na logicznej koncepcji badania, łączącej w sobie wymienione wyżej perspektywy, tj. pozyskanie danych z wielu źródeł, różnymi metodami i od różnych interesariuszy, w tym m.in. od beneficjentów skutecznych i nieskutecznych, osób oceniających projekty, instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu. Proces stanowić będzie spójną całość opartą na naukowym podejściu do planowania i organizacji procedury badawczej.

3) W związku z oparciem na podejściu mieszanym będzie wykorzystywała zestaw metod ilościowych i jakościowych składających się na indywidualną koncepcję badania, zaproponowaną przez wykonawcę i zaakceptowaną przez IZ FEdP 2021-2027 na etapie postępowania o zamówienie publiczne.

Zakres potrzebnych danych

Dane pierwotne oraz wtórne pozyskane w ramach procesu ewaluacji, adekwatnie do potrzeb koncepcji badania wyłonionej w drodze postępowania o zamówienie publiczne, zarówno jakościowe oraz ilościowe, w tym dokumenty strategiczne i programowe, regulujące obszar badań i innowacji oraz inteligentnych specjalizacji i procesu przedsiębiorczego odkrywania, a także inne dane, w zależności od przyjętej metodyki badania.

Budżet

170 000 PLN

Termin rozpoczęcia badania/ Termin zakończenia badania

2026/2027

2b. Wpływ interwencji FEdP 2021-2027 na zatrudnienie i rynek pracy w województwie podlaskim

Główny cel

Celem badania jest ocena wpływu wsparcia FEdP 2021-2027 na zatrudnienie i równy dostęp do rynku pracy w województwie podlaskim.

Uzasadnienie podjęcia badania

Realizacja badania wynika z zapisów Rozporządzenia 2021/1057 dot. EFS+²⁷, które wymaga, aby w ramach każdego programu współfinansowanego z EFS+ wyliczone zostały wartości dwóch wspólnych wskaźników rezultatu długoterminowego:

1. Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, 6 miesięcy po opuszczeniu programu;
2. **Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu.**

Zgodnie z Wytycznymi dot. monitorowania postępu rzeczowego, za wyliczenie wskaźnika nr 1 odpowiedzialna będzie IK EFS+, natomiast w zakresie wskaźnika nr 2 pozyskanie danych leży w gestii IZ²⁸. W związku z powyższym, dane do wskaźnika, za który odpowiada IK EFS+ będą pozyskiwane z tej instytucji, natomiast przedmiotowa ewaluacja obejmie szacowanie wartości wskaźnika: **Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu.**

Zgodnie z LWK 2021²⁹ wskaźnik rezultatu EFS+: *Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu*, monitorowany jest w celu szczegółowym (a)³⁰ i (d)³¹. Nastąpi dwukrotny pomiar wskaźnika - zgodnie z obowiązkiem przedłożenia do KE informacji na temat wykonania wspólnych wskaźników rezultatu długoterminowego do 31 stycznia 2026 r. oraz w sprawozdaniu końcowym³².

Zgodnie z *Wytycznymi* JE zobowiązana jest przynajmniej raz podczas okresu programowania do przeprowadzenia ewaluacji wpływu wdrażania programu. Ewaluacja wpływu może być badaniem kompleksowym, obejmującym wszystkie lub kilka priorytetów. Badanie musi zostać zakończone nie później niż 30 czerwca 2029 r.

Przedmiotowe badanie wypełnia również obowiązek ewaluacji wpływu w zakresie:

Priorytetu VII. Fundusze na rzecz zatrudnienia i kształcenia osób dorosłych

Zagadnienia badawcze

Zakres badania obejmie następujące działania:

Priorytet VII. Fundusze na rzecz zatrudnienia i kształcenia osób dorosłych

Działanie 7.1 Wspieranie zatrudnienia w regionie

Działanie 7.2 Wspieranie równego dostępu do rynku pracy

Działanie 7.3 Rozwój kadr regionalnej gospodarki

²⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057..., op. cit., Załącznik I.

²⁸ Wytyczne dotyczące monitorowania..., op. cit., Sekcja 3.3.6.

²⁹ Lista Wskaźników Kluczowych..., op. cit.

³⁰ Cel szczegółowy (a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.

³¹ Cel szczegółowy (d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia.

³² Wytyczne dotyczące monitorowania..., op. cit., Sekcja 3.3.4.

Działanie 7.5 Wspieranie zatrudnienia w regionie – projekty podmiotów innych niż PUP

Zagadnienia badawcze:

- wpływ wsparcia na poprawę dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących kierowanych do osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych;
- wpływ wsparcia na mobilność transnarodową,
- rezultaty wsparcia publicznych służb zatrudnienia w świadczeniu usług w ramach sieci EURES;
- zmiana w sytuacji kobiet na rynku pracy i , większej równowadze między życiem zawodowym i prywatnym;
- poziom dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz wpływ wsparcia na wzmocnienie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy;
- rozwój kompetencji pracowników publicznych służb zatrudnienia i innych instytucji rynku pracy wynikających z potrzeb lokalnego rynku pracy dzięki wsparciu z FEoP 2021-2027;
- wpływ interwencji na OSI, tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją, obszary wiejskie, w tym przyrodniczo cenne;
- wyliczenie wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego EFS+: liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu.

Kryteria ewaluacyjne i szczegółowy zakres przedmiotowy badania zostaną doprecyzowane na etapie opracowywania szczegółowych założeń badania.

Zarys metodyki badania

Opracowanie szczegółowej metodyki badania zostanie zlecone wykonawcy w procesie udzielania zamówienia publicznego. IZ FEoP 2021-2027 stosując podejście pro-jakościowe do wyboru oferty na realizację badania, wybiera najlepszą z koncepcji proponowanych przez wykonawców, na podstawie ocen eksperckich, wspierając się, w miarę możliwości, procedurą negocjacji.

Metodyka badania będzie spełniała następujące warunki:

1) zostanie zbudowana na koncepcji TBE (*Theory-based evaluation*)

2) zostanie oparta na podejściu mieszanym, tj.:

- triangulacji metod i technik badawczych wykorzystującej metody ilościowe i jakościowe;
- triangulacji perspektyw badawczych;
- triangulacji na poziomie wnioskowania, opartej na logicznej koncepcji badania, łączącej w sobie wymienione wyżej perspektywy, tj. pozyskanie danych z wielu źródeł, różnymi metodami i od różnych interesariuszy, w tym m.in. od beneficjentów skutecznych i nieskutecznych, osób oceniających projekty, instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu. Proces stanowić będzie spójną całość opartą na naukowym podejściu do planowania i organizacji procedury badawczej.

3) W związku z oparciem na podejściu mieszanym będzie wykorzystywała zestaw metod ilościowych i jakościowych składających się na indywidualną koncepcję badania, zaproponowaną przez wykonawcę i zaakceptowaną przez IZ FEdP 2021-2027 na etapie postępowania o zamówienie publiczne.

Zakres potrzebnych danych

Dane pierwotne oraz wtórne pozyskane w ramach procesu ewaluacji, adekwatnie do potrzeb koncepcji badania wyłonionej w drodze postępowania o zamówienie publiczne, zarówno jakościowe oraz ilościowe, w tym dokumenty strategiczne i programowe, regulujące obszar zatrudnienia i rynku pracy oraz inne dane w zależności od przyjętej metodyki badania.

Budżet

- I. 120 000 PLN (2025)
- II. 150 000 PLN (2029)

Termin rozpoczęcia badania/ Termin zakończenia badania

- I. 2025/2025
- II. 2029/2029

2c. Wpływ interwencji FEdP 2021-2027 na rozwój dziedzictwa kulturowego i zrównoważoną turystykę w województwie podlaskim

Główny cel

Celem badania jest ocena wpływu wsparcia FEdP 2021-2027 na rozwój dziedzictwa kulturowego i zrównoważoną turystykę w województwie podlaskim

Uzasadnienie podjęcia badania

Zgodnie z *Wytycznymi JE* zobowiązana jest przynajmniej raz podczas okresu programowania do przeprowadzenia ewaluacji wpływu wdrażania programu. Ewaluacja wpływu może być badaniem kompleksowym, obejmującym wszystkie lub kilka priorytetów. Badanie musi zostać zakończone nie później niż 30 czerwca 2029 r. Przedmiotowe badanie wypełnia obowiązek ewaluacji wpływu w zakresie:

Priorytetu IV. Przestrzeń społeczna wysokiej jakości

Priorytetu V. Zrównoważony rozwój

Zagadnienia badawcze

Zakres badania obejmie następujące działania:

Priorytet IV. Przestrzeń społeczna wysokiej jakości

Działanie 4.6 Inwestycje w kulturę i turystykę

Priorytet V. Zrównoważony rozwój

Działanie 5.1 Rewitalizacja miejska

Działanie 5.2 Zintegrowana terytorialnie kultura i turystyka miejska

Działanie 5.3 Lokalna rewitalizacja

Działanie 5.4 Lokalna kultura i turystyka

Zagadnienia badawcze:

- wpływ interwencji na zwiększenie wykorzystania zasobów kultury i turystyki poprzez zachowanie i modernizację obiektów dziedzictwa kulturowego;
- wpływ interwencji na wzmocnienie roli kultury w rozwoju gospodarczym i społecznym;
- rezultaty w obszarze rozwoju infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej;
- zmiany obserwowane w zakresie rozwoju turystyki w oparciu m.in. o walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne;
- rezultaty wsparcia produktów kulturowych i międzysektorowej współpracy;
- rewitalizacja miejska w zakresie dziedzictwa kulturowego i turystyki;
- rewitalizacja lokalna dziedzictwa kulturowego i turystyki;
- wpływ interwencji na OSI, tj. subregionalne ośrodki wzrostu, obszary zagrożone trwałą marginalizacją i obszary wiejskie, w tym przyrodniczo cenne;
- ocena realizacji wsparcia w kontekście instrumentów terytorialnych: ZIT i IIT.

Inwestycje wsparcia kultury, dziedzictwa kulturowego i **zrównoważonej turystyki** realizowane w ramach Priorytetu IV (Cel polityki 4) są komplementarne ze wsparciem kultury i zrównoważonej turystyki w ramach Priorytetu V (Cel polityki 5). Ewaluacja Priorytetu IV obejmuje wsparcie istotne z punktu widzenia **regionu**. Natomiast ewaluacja Priorytetu V obejmie projekty ujęte w strategiach rozwoju terytorialnego lub lokalnego istotne dla **szczebla lokalnego**.

Kryteria ewaluacyjne i szczegółowy zakres przedmiotowy badania zostaną doprecyzowane na etapie opracowywania szczegółowych założeń badania.

Zarys metodyki badania

Opracowanie szczegółowej metodyki badania zostanie zlecone wykonawcy w procesie udzielania zamówienia publicznego. IZ FEoP 2021-2027 stosując podejście pro-jakościowe do wyboru oferty na realizację badania, wybiera najlepszą z koncepcji proponowanych przez wykonawców, na podstawie ocen eksperckich, wspierając się, w miarę możliwości, procedurą negocjacji.

Metodyka badania będzie spełniała następujące warunki:

1) zostanie zbudowana na koncepcji TBE (*Theory-based evaluation*)

2) zostanie oparta na podejściu mieszanym, tj.:

- triangulacji metod i technik badawczych wykorzystującej metody ilościowe i jakościowe;
- triangulacji perspektyw badawczych;
- triangulacji na poziomie wnioskowania, opartej na logicznej koncepcji badania, łączącej w sobie wymienione wyżej perspektywy, tj. pozyskanie danych z wielu źródeł, różnymi metodami i od różnych interesariuszy, w tym m.in. od beneficjentów skutecznych i nieskutecznych, osób oceniających projekty, instytucji zaangażowanych

we wdrażanie Programu. Proces stanowić będzie spójną całość opartą na naukowym podejściu do planowania i organizacji procedury badawczej.

3) W związku z oparciem na podejściu mieszanym będzie wykorzystywała zestaw metod ilościowych i jakościowych składających się na indywidualną koncepcję badania, zaproponowaną przez wykonawcę i zaakceptowaną przez IZ FEdP 2021-2027 na etapie postępowania o zamówienie publiczne.

Zakres potrzebnych danych

Dane pierwotne oraz wtórne pozyskane w ramach procesu ewaluacji, adekwatnie do potrzeb koncepcji badania wyłonionej w drodze postępowania o zamówienie publiczne, zarówno jakościowe oraz ilościowe, w tym dokumenty strategiczne i programowe, regulujące obszar dziedzictwa kulturowego, turystyki, rewitalizacji oraz inne dane w zależności od przyjętej metodyki badania.

Budżet

170 000 PLN

Termin rozpoczęcia badania/ Termin zakończenia badania

2026/2027

2d. Wpływu interwencji FEdP 2021-2027 na środowisko i zmiany klimatu

Główny cel

Celem badania jest ocena wpływu wsparcia FEdP 2021-2027 na adaptację do zmian klimatu i ochronę środowiska.

Uzasadnienie podjęcia badania

Zgodnie z *Wytycznymi*, JE zobowiązana jest przynajmniej raz podczas okresu programowania do przeprowadzenia ewaluacji wpływu wdrażania programu. Ewaluacja wpływu może być badaniem kompleksowym, obejmującym wszystkie lub kilka priorytetów. Badanie musi zostać zakończone nie później niż 30 czerwca 2029 r. Przedmiotowe badanie wypełnia obowiązek ewaluacji wpływu w zakresie:

Priorytetu II. Region przyjazny środowisku

Główne pytania/zagadnienia badawcze

Zakres badania obejmie następujące działania:

Priorytet II. Region przyjazny środowisku

Działanie 2.7 Adaptacja do zmian klimatu

Działanie 2.8 Zintegrowana terytorialnie adaptacja do zmian klimatu

Działanie 2.9 Gospodarka wodna i ściekowa

Działanie 2.10 Gospodarka o obiegu zamkniętym

Działanie 2.11 Ochrona przyrody

Działanie 2.12 Zintegrowana terytorialnie ochrona przyrody

Zagadnienia badawcze:

- dostosowanie, dzięki wsparciu, infrastruktury do następstw zmian klimatu oraz ochrony zasobów wodnych i przeciwdziałania skutkom suszy;
- wpływ wsparcia na rozwój i modernizację infrastruktury wodno-ściekowej oraz poprawę efektywności wykorzystania i oszczędności wody;
- rezultaty wspierania transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej;
- rezultaty wzmocnienia ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury;
- wpływ interwencji na OSI, tj. obszary wiejskie, w tym przyrodniczo cenne;
- rezultaty wsparcia w kontekście instrumentu terytorialnego ZIT.

Kryteria ewaluacyjne i szczegółowy zakres przedmiotowy badania zostaną doprecyzowane na etapie opracowywania szczegółowych założeń badania.

Zarys metodyki badania

Opracowanie szczegółowej metodyki badania zostanie zlecone wykonawcy w procesie udzielania zamówienia publicznego. IZ FEoP 2021-2027 stosując podejście pro-jakościowe do wyboru oferty na realizację badania, wybiera najlepszą z koncepcji proponowanych przez wykonawców, na podstawie ocen eksperckich, wspierając się, w miarę możliwości, procedurą negocjacji.

Metodyka badania będzie spełniała następujące warunki:

1) zostanie zbudowana na koncepcji TBE (*Theory-based evaluation*)

2) zostanie oparta na podejściu mieszanym, tj.:

- triangulacji metod i technik badawczych wykorzystującej metody ilościowe i jakościowe;
- triangulacji perspektyw badawczych;
- triangulacji na poziomie wnioskowania, opartej na logicznej koncepcji badania, łączącej w sobie wymienione wyżej perspektywy, tj. pozyskanie danych z wielu źródeł, różnymi metodami i od różnych interesariuszy, w tym m.in. od beneficjentów skutecznych i nieskutecznych, osób oceniających projekty, instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu. Proces stanowić będzie spójną całość opartą na naukowym podejściu do planowania i organizacji procedury badawczej.

3) W związku z oparciem na podejściu mieszanym będzie wykorzystywała zestaw metod ilościowych i jakościowych składających się na indywidualną koncepcję badania, zaproponowaną przez wykonawcę i zaakceptowaną przez IZ FEoP 2021-2027 na etapie postępowania o zamówienie publiczne.

Zakres potrzebnych danych

Dane pierwotne oraz wtórne pozyskane w ramach procesu ewaluacji, adekwatnie do potrzeb koncepcji badania wyłonionej w drodze postępowania o zamówienie publiczne, zarówno jakościowe oraz ilościowe, w tym dokumenty strategiczne i programowe, regulujące obszar ochrony środowiska i klimatu oraz inne dane w zależności od przyjętej metodyki badania.

Budżet

180 000 PLN

Termin rozpoczęcia badania/ Termin zakończenia badania

2026/2027

2e. Wpływ interwencji FEdP 2021-2027 na dostęp do wysokiej jakości usług edukacyjnych w województwie podlaskim

Główny cel

Celem badania jest ocena wpływu wsparcia FEdP 2021-2027 na rozwój edukacji i kształcenia, w tym poprawę dostępu do infrastruktury edukacyjnej w województwie podlaskim

Uzasadnienie podjęcia badania

Zgodnie z *Wytycznymi JE* zobowiązana jest przynajmniej raz podczas okresu programowania do przeprowadzenia ewaluacji wpływu wdrażania programu. Ewaluacja wpływu może być badaniem kompleksowym, obejmującym wszystkie lub kilka priorytetów. Badanie musi zostać zakończone nie później niż 30 czerwca 2029 r. Przedmiotowe badanie wypełnia obowiązek ewaluacji wpływu w zakresie:

Priorytetu IV. Przestrzeń społeczna wysokiej jakości

Priorytetu VII. Fundusze na rzecz zatrudnienia i kształcenia osób dorosłych

Priorytetu VIII. Edukacja i włączenie społeczne

Priorytetu IX. Fundusze na rzecz rozwoju lokalnego

W ramach badania nastąpi szacowanie wartości wskaźników rezultatu długoterminowego:

1. Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w postaci staży uczniowskich, uczestniczących w kształceniu lub pracujących 6 miesięcy od ukończenia nauki (pomiar: raz w trakcie okresu programowania).
2. Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują przez co najmniej 24 miesiące po zakończeniu projektu (pomiar: 2 razy w trakcie okresu programowania).
3. Liczba szkół i placówek systemu oświaty, w których dzięki wsparciu EFS+ świadczone są usługi asystenckie 6 miesięcy po zakończeniu projektu (pomiar: raz w trakcie okresu programowania).
4. Liczba lokalnych ośrodków kształcenia osób dorosłych funkcjonujących 12 miesięcy po zakończeniu projektu (pomiar: raz w trakcie okresu programowania).

Zagadnienia badawcze

Zakres badania obejmie następujące działania:

Priorytet IV. Przestrzeń społeczna wysokiej jakości

Działanie 4.1 Inwestycje w edukację

Działanie 4.2 Zintegrowane terytorialnie inwestycje w edukację

Priorytet VII. Fundusze na rzecz zatrudnienia i kształcenia osób dorosłych

Działanie 7.4 Wspieranie uczenia się przez całe życie

Priorytet VIII. Edukacja i włączenie społeczne

Działanie 8.1 Rozwój edukacji i kształcenia

Działanie 8.2 Zintegrowany terytorialnie rozwój edukacji i kształcenia

Priorytet IX. Fundusze na rzecz rozwoju lokalnego

Działanie 9.1 Rozwój lokalnej edukacji i kształcenia

Zagadnienia badawcze:

- wpływ wsparcia na rozwój i modernizację infrastruktury wychowania przedszkolnego;
- rezultaty inwestycji w infrastrukturę i wyposażenie szkół podstawowych i ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne oraz szkół wyższych;
- wpływ wsparcia na rozwój infrastruktury szkolnictwa zawodowego oraz ustawicznego;
- rezultaty wsparcia w obszarze rozwoju kompetencji kadr w zakresie przemysłu 4.0;
- rezultaty interwencji w obszarze usług rozwojowych na rzecz kształcenia osób dorosłych, w tym kompetencji cyfrowych i ekologicznych;
- wpływ wsparcia na równy dostęp do wysokiej jakości i włączającej edukacji;
- rezultaty interwencji w obszarze podnoszenia kompetencji kadr systemu edukacji;
- wpływ interwencji na OSI, tj. miasta powiatowe, miejskie obszary funkcjonalne, obszary zagrożone trwałą marginalizacją, obszary wiejskie, w tym przyrodniczo cenne;
- ocena realizacji wsparcia w kontekście instrumentu terytorialnego ZIT;
- ocena realizacji wsparcia w kontekście instrumentu RLKS;
- oszacowanie wartości wskaźników rezultatu długoterminowego EFS+.

Kryteria ewaluacyjne i szczegółowy zakres przedmiotowy badania zostaną doprecyzowane na etapie opracowywania szczegółowych założeń badania.

Zarys metodyki badania

Opracowanie szczegółowej metodyki badania zostanie zlecone wykonawcy w procesie udzielania zamówienia publicznego. IZ FE dP 2021-2027 stosując podejście pro-jakościowe do wyboru oferty na realizację badania, wybiera najlepszą z koncepcji proponowanych przez wykonawców, na podstawie ocen eksperckich, wspierając się, w miarę możliwości, procedurą negocjacji.

Metodyka badania będzie spełniała następujące warunki:

1) zostanie zbudowana na koncepcji TBE (*Theory-based evaluation*)

2) zostanie oparta na podejściu mieszanym, tj.:

- triangulacji metod i technik badawczych wykorzystującej metody ilościowe i jakościowe;
- triangulacji perspektyw badawczych;
- triangulacji na poziomie wnioskowania, opartej na logicznej koncepcji badania, łączącej w sobie wymienione wyżej perspektywy, tj. pozyskanie danych z wielu źródeł, różnymi metodami i od różnych interesariuszy, w tym m.in. od beneficjentów

skutecznych i nieskutecznych, osób oceniających projekty, instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu. Proces stanowić będzie spójną całość opartą na naukowym podejściu do planowania i organizacji procedury badawczej.

3) W związku z oparciem na podejściu mieszanym będzie wykorzystywała zestaw metod ilościowych i jakościowych składających się na indywidualną koncepcję badania, zaproponowaną przez wykonawcę i zaakceptowaną przez IZ FEdP 2021-2027 na etapie postępowania o zamówienie publiczne.

Zakres potrzebnych danych

Dane pierwotne oraz wtórne pozyskane w ramach procesu ewaluacji, adekwatnie do potrzeb koncepcji badania wyłonionej w drodze postępowania o zamówienie publiczne, zarówno jakościowe oraz ilościowe, w tym dokumenty strategiczne i programowe, regulujące obszar edukacji oraz inne dane w zależności od przyjętej metodyki badania.

Budżet

- I. 150 000 PLN (2026)
- II. 180 000 PLN (2028)

Termin rozpoczęcia badania/ Termin zakończenia badania

- I. 2026/2026
- II. 2028/2028

2f. Wpływ interwencji FEdP 2021-2027 na dostępność do usług i infrastruktury społecznej sprzyjającej włączeniu społecznemu

Główny cel

Celem badania jest ocena wpływu wsparcia FEdP 2021-2027 na rozwój usług i infrastruktury społecznej w województwie podlaskim.

Uzasadnienie podjęcia badania

Zgodnie z *Wytycznymi*, JE zobowiązana jest, przynajmniej raz podczas okresu programowania, do przeprowadzenia ewaluacji wpływu wdrażania programu. Ewaluacja wpływu może być badaniem kompleksowym, obejmującym wszystkie lub kilka priorytetów. Badanie musi zostać zakończone nie później niż 30 czerwca 2029 r. Przedmiotowe badanie wypełnia obowiązek ewaluacji wpływu w zakresie:

Priorytetu IV: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości

Priorytetu VIII: Edukacja i włączenie społeczne

Priorytetu IX: Fundusze na rzecz rozwoju lokalnego

Zagadnienia badawcze

Zakres badania obejmie następujące działania:

Priorytet IV: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości

Działanie 4.3 Inwestycje społeczne

Działanie 4.4 Zintegrowane terytorialnie inwestycje społeczne

Działanie 4.5 Inwestycje w ochronę zdrowia

Priorytet VIII: Edukacja i włączenie społeczne

Działanie 8.3 Zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej

Działanie 8.4 Wzrost dostępności usług społecznych

Działanie 8.5 Wzmocnienie aktywnej integracji społecznej

Priorytet IX: Fundusze na rzecz rozwoju lokalnego

Działanie 9.2 Zwiększenie lokalnej aktywności społeczno-zawodowej

Działanie 9.3 Wzrost dostępności lokalnych usług społecznych

Działanie 9.4 Wzmocnienie lokalnej aktywnej integracji społecznej

Zagadnienia badawcze:

- wpływ interwencji na poprawę dostępu do infrastruktury społecznej na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz pieczy zastępczej;
- wpływ interwencji na poprawę dostępu do mieszkań o charakterze wspomaganym, chronionym i treningowym;
- wpływ interwencji na poprawę dostępności do obiektów i przestrzeni publicznej;
- wpływ interwencji na rozwój zdeinstytucjonalizowanej infrastruktury społecznej;
- wpływ interwencji na rozwój deinstytucjonalizacji świadczenia usług zdrowotnych i społecznych poprzez rozwój infrastrukturalny środowiskowych form opieki;
- wpływ interwencji na rozwój aktywizacyjny osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i ich rodzin;
- wpływ interwencji na rozwój sektora ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorczości społecznej;
- rezultaty wsparcia w obszarze wzmacniania roli partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego;
- wpływ interwencji na zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych;
- wpływ interwencji na obszar integracji obywateli państw trzecich, w tym w szczególności osób pochodzących z Ukrainy i Białorusi;
- wpływ interwencji na OSI, tj. miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miejskie obszary funkcjonalne;
- ocena realizacji wsparcia w kontekście instrumentu terytorialnego ZIT;
- ocena realizacji wsparcia w kontekście instrumentu RLKS.

Kryteria ewaluacyjne i szczegółowy zakres przedmiotowy badania zostaną doprecyzowane na etapie opracowywania szczegółowych założeń badania.

Zarys metodyki badania

Opracowanie szczegółowej metodyki badania zostanie zlecone wykonawcy w procesie udzielania zamówienia publicznego. IZ FE dP 2021-2027 stosując podejście pro-jakościowe do wyboru oferty na realizację badania, wybiera najlepszą z koncepcji proponowanych przez wykonawców, na podstawie ocen eksperckich, wspierając się, w miarę możliwości, procedurą negocjacji.

Metodyka badania będzie spełniała następujące warunki:

1) zostanie zbudowana na koncepcji TBE (*Theory-based evaluation*)

2) zostanie oparta na podejściu mieszanym, tj.:

- triangulacji metod i technik badawczych wykorzystującej metody ilościowe i jakościowe;
- triangulacji perspektyw badawczych;
- triangulacji na poziomie wnioskowania, opartej na logicznej koncepcji badania, łączącej w sobie wymienione wyżej perspektywy, tj. pozyskanie danych z wielu źródeł, różnymi metodami i od różnych interesariuszy, w tym m.in. od beneficjentów skutecznych i nieskutecznych, osób oceniających projekty, instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu. Proces stanowić będzie spójną całość opartą na naukowym podejściu do planowania i organizacji procedury badawczej.

3) W związku z oparciem na podejściu mieszanym będzie wykorzystywała zestaw metod ilościowych i jakościowych składających się na indywidualną koncepcję badania, zaproponowaną przez wykonawcę i zaakceptowaną przez IZ FEdP 2021-2027 na etapie postępowania o zamówienie publiczne.

Zakres potrzebnych danych

Dane pierwotne oraz wtórne pozyskane w ramach procesu ewaluacji, adekwatnie do potrzeb koncepcji badania wyłonionej w drodze postępowania o zamówienie publiczne, zarówno jakościowe oraz ilościowe, w tym dokumenty strategiczne i programowe, regulujące obszar włączenia społecznego oraz inne dane w zależności od przyjętej metodyki badania.

Budżet

170 000 PLN

Termin rozpoczęcia badania/ Termin zakończenia badania

2026/2027

2g. Wpływ interwencji FEdP 2021-2027 na transformację cyfrową i wykorzystanie sektora ICT na rzecz rozwoju gospodarki regionu

Główny cel

Celem badania jest ocena wpływu wsparcia w zakresie cyfryzacji na poprawę konkurencyjności przedsiębiorców oraz zwiększenie dostępności mieszkańców do usług publicznych.

Uzasadnienie podjęcia badania

Zgodnie z *Wytycznymi* JE zobowiązana jest przynajmniej raz podczas okresu programowania do przeprowadzenia ewaluacji wpływu wdrażania programu. Ewaluacja wpływu może być badaniem kompleksowym, obejmującym wszystkie lub kilka priorytetów. Badanie musi zostać zakończone nie później niż 30 czerwca 2029 r. Przedmiotowe badanie wypełnia obowiązek ewaluacji wpływu w zakresie:

Priorytetu I: Badania i innowacje

Badanie istotne z punktu widzenia realizacji celów Europejskiej Agendy Cyfrowej.

Zagadnienia badawcze

Zakres badania obejmie następujące działania:

Priorytet I: Badania i innowacje

Działanie 1.2 Rozwój przez cyfryzację

Działanie 1.3 Pożyczki na cyfryzację

Działanie 1.4 Zintegrowana terytorialnie cyfryzacja

Zagadnienia badawcze:

- wpływ interwencji na rozwój usług realizowanych drogą elektroniczną, tj. e-usług;
- wpływ interwencji na rozwój cyberbezpieczeństwa;
- wpływ interwencji na rozwój koncepcji Smart City i Smart Village (tj. wykorzystania cyfrowych innowacji w dziedzinach: m.in. zdrowie, usług społecznych, edukacji, mobilności, energii);
- wpływ interwencji na rozwój digitalizacji i udostępniania zasobów publicznych;
- wpływ interwencji na rozwój technologii cyfrowych wdrażanych w przedsiębiorstwach;
- wpływ interwencji na OSI, tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją i obszary wiejskie, w tym przyrodniczo cenne;
- ocena realizacji wsparcia w kontekście instrumentu terytorialnego ZIT.

Kryteria ewaluacyjne i szczegółowy zakres przedmiotowy badania zostaną doprecyzowane na etapie opracowywania szczegółowych założeń badania.

Zarys metodyki badania

Opracowanie szczegółowej metodyki badania zostanie zlecone wykonawcy w procesie udzielania zamówienia publicznego. IZ FEdP 2021-2027 stosując podejście pro-jakościowe do wyboru oferty na realizację badania, wybiera najlepszą z koncepcji proponowanych przez wykonawców, na podstawie ocen eksperckich, wspierając się, w miarę możliwości, procedurą negocjacji.

Metodyka badania będzie spełniała następujące warunki:

1) zostanie zbudowana na koncepcji TBE (*Theory-based evaluation*)

2) zostanie oparta na podejściu mieszanym, tj.:

- triangulacji metod i technik badawczych wykorzystującej metody ilościowe i jakościowe;
- triangulacji perspektyw badawczych;
- triangulacji na poziomie wnioskowania, opartej na logicznej koncepcji badania, łączącej w sobie wymienione wyżej perspektywy, tj. pozyskanie danych z wielu źródeł, różnymi metodami i od różnych interesariuszy, w tym m.in. od beneficjentów skutecznych i nieskutecznych, osób oceniających projekty, instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu. Proces stanowić będzie spójną całość opartą na naukowym podejściu do planowania i organizacji procedury badawczej.

3) W związku z oparciem na podejściu mieszanym będzie wykorzystywała zestaw metod ilościowych i jakościowych składających się na indywidualną koncepcję badania, zaproponowaną przez wykonawcę i zaakceptowaną przez IZ FEdP 2021-2027 na etapie postępowania o zamówienie publiczne.

Zakres potrzebnych danych

Dane pierwotne oraz wtórne pozyskane w ramach procesu ewaluacji, adekwatnie do potrzeb koncepcji badania wyłonionej w drodze postępowania o zamówienie publiczne, zarówno jakościowe oraz ilościowe, w tym dokumenty strategiczne i programowe, regulujące obszar cyfryzacji oraz inne dane w zależności od przyjętej metodyki badania.

Budżet

180 000 PLN

Termin rozpoczęcia badania/ Termin zakończenia badania

2027/2027

2h. Wpływ interwencji FEdP 2021-2027 na efektywność energetyczną i rozwój odnawialnych źródeł energii w województwie podlaskim

Główny cel

Celem badania jest ocena wpływu wsparcia FEdP 2021-2027 na poprawę efektywności energetycznej i rozwój odnawialnych źródeł energii w województwie podlaskim.

Uzasadnienie podjęcia badania

Zgodnie z *Wytycznymi JE* zobowiązana jest przynajmniej raz podczas okresu programowania do przeprowadzenia ewaluacji wpływu wdrażania programu. Ewaluacja wpływu może być badaniem kompleksowym, obejmującym wszystkie lub kilka priorytetów. Badanie musi zostać zakończone nie później niż 30 czerwca 2029 r. Przedmiotowe badanie wypełnia obowiązek ewaluacji wpływu w zakresie:

Priorytetu II. Region przyjazny środowisku

Priorytetu X. Wspieranie energii odnawialnej na potrzeby lokalnych społeczności

Badanie jest istotne z punktu widzenia realizacji celów ujętych w Krajowym Planie na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030³³, który wskazuje na konieczność poprawy efektywności energetycznej do 2030 r., na poziomie 23% w odniesieniu do zużycia energii pierwotnej.

Zagadnienia badawcze

Zakres badania obejmie następujące działania:

Priorytet II: Region przyjazny środowisku

Działanie 2.1 Efektywność energetyczna

Działanie 2.2 Pożyczki na efektywność energetyczną

Działanie 2.3 Zintegrowana terytorialnie efektywność energetyczna

³³ Krajowym Plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, Ministerstwo Aktywów Państwowych, Warszawa 18 grudnia 2019 r, str. 20.

Działanie 2.4 Energia odnawialna

Działanie 2.5 Pożyczki na energię odnawialną

Działanie 2.6 Zintegrowana terytorialnie energia odnawialna

Priorytet X: Wspieranie energii odnawialnej na potrzeby lokalnych społeczności

Działanie 10.1 Lokalna energia odnawialna

Zagadnienia badawcze:

- wpływ interwencji na poprawę efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej;
- wpływ interwencji na poprawę efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych;
- wpływ interwencji na poprawę efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach;
- wpływ interwencji na poprawę efektywności sieci ciepłowniczych i chłodniczych;
- wpływ interwencji na poprawę energooszczędności oświetlenia ulicznego;
- wpływ interwencji na wzrost produkcji energii ze źródeł odnawialnych na sprzedaż lub z przeznaczeniem na potrzeby własne;
- rezultaty wspierania rozwoju klastrów energetycznych i działalności spółdzielni energetycznych;
- wpływ interwencji na OSI, tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją;
- ocena realizacji wsparcia w kontekście instrumentu terytorialnego ZIT;
- ocena realizacji wsparcia w kontekście instrumentu RLKS.

Kryteria ewaluacyjne i szczegółowy zakres przedmiotowy badania zostaną doprecyzowane na etapie opracowywania szczegółowych założeń badania.

Zarys metodyki badania

Opracowanie szczegółowej metodyki badania zostanie zlecone wykonawcy w procesie udzielania zamówienia publicznego. IZ FEoP 2021-2027 stosując podejście pro-jakościowe do wyboru oferty na realizację badania, wybiera najlepszą z koncepcji proponowanych przez wykonawców, na podstawie ocen eksperckich, wspierając się, w miarę możliwości, procedurą negocjacji.

Metodyka badania będzie spełniała następujące warunki:

1) zostanie zbudowana na koncepcji TBE (*Theory-based evaluation*)

2) zostanie oparta na podejściu mieszanym, tj.:

- triangulacji metod i technik badawczych wykorzystującej metody ilościowe i jakościowe;
- triangulacji perspektyw badawczych;
- triangulacji na poziomie wnioskowania, opartej na logicznej koncepcji badania, łączącej w sobie wymienione wyżej perspektywy, tj. pozyskanie danych z wielu źródeł, różnymi metodami i od różnych interesariuszy, w tym m.in. od beneficjentów skutecznych i nieskutecznych, osób oceniających projekty, instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu. Proces stanowić będzie spójną całość opartą na naukowym podejściu do planowania i organizacji procedury badawczej.

3) W związku z oparciem na podejściu mieszanym będzie wykorzystywała zestaw metod ilościowych i jakościowych składających się na indywidualną koncepcję badania, zaproponowaną przez wykonawcę i zaakceptowaną przez IZ FE dP 2021-2027 na etapie postępowania o zamówienie publiczne.

Zakres potrzebnych danych

Dane pierwotne oraz wtórne pozyskane w ramach procesu ewaluacji, adekwatnie do potrzeb koncepcji badania wyłonionej w drodze postępowania o zamówienie publiczne, zarówno jakościowe oraz ilościowe, w tym dokumenty strategiczne i programowe, regulujące obszar energetyki i odnawialnych źródeł energii oraz inne dane w zależności od przyjętej metodyki badania.

Budżet

180 000 PLN

Termin rozpoczęcia badania/ Termin zakończenia badania

2027/2027

2i. Wpływ interwencji FE dP 2021-2027 na rozwój zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności regionalnej oraz mobilności miejskiej województwa podlaskiego

Główny cel

Celem badania jest ocena wpływu wsparcia FE dP 2021-2027 na rozwój zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności regionalnej oraz mobilności miejskiej.

Uzasadnienie podjęcia badania

Zgodnie z *Wytycznymi* JE zobowiązana jest przynajmniej raz podczas okresu programowania do przeprowadzenia ewaluacji wpływu wdrażania programu. Ewaluacja wpływu może być badaniem kompleksowym, obejmującym wszystkie lub kilka priorytetów. Badanie musi zostać zakończone nie później niż 30 czerwca 2029 r. Przedmiotowe badanie wypełnia obowiązek ewaluacji wpływu w zakresie:

Priorytetu III. Lepiej skomunikowany region
Priorytetu VI. Zrównoważona mobilność miejska

Zagadnienia badawcze

Zakres badania obejmie następujące działania:

Priorytet III: Lepiej skomunikowany region

Działanie 3.1 Transport regionalny

Priorytet VI: Zrównoważona mobilność miejska

Działanie 6.1 Mobilność miejska

Działanie 6.2 Zintegrowana terytorialnie mobilność miejska

Zagadnienia badawcze:

- rezultaty modernizacji dróg wojewódzkich i lokalnych zapewniających niezbędne podłączenia do TEN-T;

- wpływ interwencji na rozwój pasażerskiego transportu zbiorowego i jego infrastruktury;
- wpływ interwencji na rozwój infrastruktury ciągów pieszo-rowerowych;
- wpływ interwencji na rozwój infrastruktury kolejowej o znaczeniu regionalnym;
- rezultaty modernizacji niskoemisyjnego i bezemisyjnego taboru i rozwoju możliwości jego zasilania bezemisyjnymi paliwami alternatywnymi;
- rezultaty modernizacji wyposażenia ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego;
- rezultaty modernizacji liniowa i punktowa infrastruktury transportu publicznego i niezmotoryzowanego;
- rezultaty modernizacji Inteligentnych Systemów Transportowych;
- wpływ interwencji na OSI tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją (zakresie rozwoju pasażerskiego transportu zbiorowego);
- ocena realizacji wsparcia w kontekście instrumentu terytorialnego ZIT.

Kryteria ewaluacyjne i szczegółowy zakres przedmiotowy badania zostaną doprecyzowane na etapie opracowywania szczegółowych założeń badania.

Zarys metodyki badania

Opracowanie szczegółowej metodyki badania zostanie zlecone wykonawcy w procesie udzielania zamówienia publicznego. IZ FEoP 2021-2027 stosując podejście pro-jakościowe do wyboru oferty na realizację badania, wybiera najlepszą z koncepcji proponowanych przez wykonawców, na podstawie ocen eksperckich, wspierając się, w miarę możliwości, procedurą negocjacji.

Metodyka badania będzie spełniała następujące warunki:

1) zostanie zbudowana na koncepcji TBE (*Theory-based evaluation*)

2) zostanie oparta na podejściu mieszanym, tj.:

- triangulacji metod i technik badawczych wykorzystującej metody ilościowe i jakościowe;
- triangulacji perspektyw badawczych;
- triangulacji na poziomie wnioskowania, opartej na logicznej koncepcji badania, łączącej w sobie wymienione wyżej perspektywy, tj. pozyskanie danych z wielu źródeł, różnymi metodami i od różnych interesariuszy, w tym m.in. od beneficjentów skutecznych i nieskutecznych, osób oceniających projekty, instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu. Proces stanowić będzie spójną całość opartą na naukowym podejściu do planowania i organizacji procedury badawczej.

3) W związku z oparciem na podejściu mieszanym będzie wykorzystywała zestaw metod ilościowych i jakościowych składających się na indywidualną koncepcję badania, zaproponowaną przez wykonawcę i zaakceptowaną przez IZ FEoP 2021-2027 na etapie postępowania o zamówienie publiczne.

Zakres potrzebnych danych

Dane pierwotne oraz wtórne pozyskane w ramach procesu ewaluacji, adekwatnie do potrzeb koncepcji badania wyłonionej w drodze postępowania o zamówienie publiczne, zarówno jakościowe oraz ilościowe, w tym dokumenty strategiczne i programowe, regulujące obszar transportu i mobilności oraz inne dane w zależności od przyjętej metodyki badania.

Budżet

200 000 PLN

Termin rozpoczęcia badania/ Termin zakończenia badania

2027/2028

4 HARMONOGRAM REALIZACJI PLANU EWALUACJI

Numer badania	Tytuł badania	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia
1a.	Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów w ramach FEoP 2021-2027	2024	2024
1b.	Ewaluacja systemu informacji i komunikacji FEoP 2021-2027	2025	2025
2a.	Ewaluacja regionalnych inteligentnych specjalizacji województwa podlaskiego w kontekście innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw	2026	2027
2b.	Wpływ interwencji FEoP 2021-2027 na zatrudnienie i rynek pracy w województwie podlaskim	2025, 2029	2025, 2029
2c.	Wpływ interwencji FEoP 2021-2027 na rozwój dziedzictwa kulturowego i zrównoważoną turystykę w województwie podlaskim	2026	2027
2d.	Wpływu interwencji FEoP 2021-2027 na środowisko i zmiany klimatu	2026	2027
2e.	Wpływ interwencji FEoP 2021-2027 na dostęp do wysokiej jakości usług edukacyjnych w województwie podlaskim	2026, 2028	2026,2028
2f.	Wpływ interwencji FEoP 2021-2027 na dostępność do usług i infrastruktury społecznej sprzyjającej włączeniu społecznemu	2026	2027
2g.	Wpływ interwencji FEoP 2021-2027 na transformację cyfrową i wykorzystanie sektora ICT na rzecz rozwoju gospodarki regionu	2027	2027
2h.	Wpływ interwencji FEoP 2021-2027 na efektywność energetyczną i rozwój odnawialnych źródeł energii w województwie podlaskim	2027	2027
2i.	Wpływ interwencji FEoP 2021-2027 na rozwój zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności regionalnej oraz mobilności miejskiej województwa podlaskiego	2027	2028